

Naročnina

za državo SHS:
na mesec . . . . . Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno . . . . . Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji . . . . . Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostopna petina vrsta
malih oglasov po Din 1⁵⁰ in
Din 2[—], večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2⁵⁰,
veliki po Din 3[—] in 4[—],
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Urednišva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Položaj v znamenju težke Pašičeve bolezni.

V KOMBINACIJI VLADA LJ. JOVANOVIČ Z RADIČEVCI.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) Vsa politična
javnost stoji danes pod vtisom vesti, da je
Pašič resno bolan in da se njegova bolezen
slabša. Cela komedija z zopetnim odlaganjem
verificiranja hrvatskih mandatov je stopila v
ozadje pred to vestjo. Parlamentarne Sibile
govore tudi o nasledniku in pripisujejo naj-
več šans Jovanoviću. Drugi preroki zopet na-
povedujejo popoln preokret v notranji poli-
tiki, s čemer bi se napravil konec sedanjemu
režimu. To dokazuje, da je težka Pašičeva
bolezen zelo razburila duhove. Zelo pridno
forsirajo reakcionarne vladne predloge po
različnih odborih in odlagajo verifikacijo hr-
vatskih mandatov. Tako je politično ozračje
prenasičeno z negotovostjo in z vznemirje-
nostjo.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) O Pašičevi bo-
lezni so se danes razglašale najrazličnejše de-
loma fantastične, deloma resnične vesti. Dej-
stvo je, da je predsednika vlade zjutraj in po-
poldne pregledoval posebni konsilium zdrav-
nikov. Popoldne in popoldne so ga pregledali
belgradski zdravniki dr. Koen, dr. Aca Rado-
savljević, dr. Peaničen, dr. Demasteneć-Niko-
lajević. Popoldne se je zdravniški konsilium
zestal. Pridružil se mu je še neki francoski
zdravnik iz Pariza, katerega so na Pašičevo
zahtevo nujno poklicali iz Pariza. Popoldne je
konsilium Pašiča pregledal z Roentgenovimi
žarki. Govorilo se je, da bo o Pašičevi bo-
lezni izdan komuniké, vendar se to do tega
trenutka ni zgodilo. Posebno veliko vznemir-
jenje je bilo opaziti v radikalnih krogih. Te-
kom dne so nekateri poslanci pohiteli na Top-
čidersko brdo, da bi eventualno lahko obiskali

bolnega predsednika in voditelja, vendar pa
večina od njih ni bila sprejeta radi zdravni-
ške prepovedi. Sprejet je bil samo predsednik
radikalnega kluba Ljuba Živković. Zanimivo
je, da Pašiča ne obiskujejo dr. Laza Marko-
vić, dr. Kojić in drugi. Temu se pripisuje pe-
seben pomen. O Pašičevi bolezni se mnogo
razpravlja tudi v javnosti. Mnogo razpravljajo
o njej današnji dopoldanski in popoldanski
listi. »Novosti« pišejo: »Pašičeva bolezen, ki
ga je pred par dnevi vrgla na posteljo, se je
poslabšala. Po pregledu je svet zdravnikov
svetoval Pašiču, da naj ne samo nikogar ne
sprejme, ampak, da ne sme niti aktov pod-
pisovati. Po vesteh iz zdravniških krogov je
Pašičeva bolezen taka, da se mu je razilil žolč
— zlatenica. Pri starejših ljudeh taka bolezen,
ako se takoj ne ozdravi, prehaja v raka na
vrani in je slična bolezni, na kateri je umrl
londonski poslanik Gavrilović. Pašič jemlje
hrano v isti množini kakor dosedaj in bo
moral iti na odpočitek. V radikalnih krogih
vlada zanj velika skrb. Razpravlja se o ose-
bnostih, ki bi Pašiča nadomestovale za časa
njegove odsotnosti. Kot najresnejša se smatra
kombinacija vlade Ljuba Jovanovića, ki
bi jo sestavil z radičevci, potem ko bi bili
verificirani njihovi mandati. Proti večeru so
nekateri krogi trdili, da se je Pašičevo stanje
zboljšalo in da se mu je povrnil apetit. Drugi
krogi pa te vesti zelo pesimistično raznašajo.
Gotovo je, da Pašičeva bolezen ni običajna bo-
lezen radi političnih vzrokov, marveč da je
resna, tembolj, ker je treba jemati vpoštev
starost ministrskega predsednika.

rim je prešinjena vladna večina. Za to vladno
večino ne obstoja ne ustava, ne volivni zak-
lon, ne poslovnik. Vse to so vladne stranke
brez sramu pogazile, da se ohranijo. Kliki, ki
ima v rokah državno moč, leži edinole na
srečo to, kar podpira režim. Za blagor države,
ki je najtrdnjši temelj za zadovoljstvo ljud-
stva, se niti najmanj ne briga. Njene namene
najbolj karakterizira postopanje v verif. od-
boru in v drugih parlamentarnih odborih. V
raznih odborih so se pretresali zakoni, o ka-
terih gre v demokratičnih državah en glas,
da so nedemokratični, reakcionarni in moder-
nemu duhu nasprotni: tako zakon o sodnikih,
tiskovni, ljudskošolski, sodniški zakon in drugi.
Vsi ti zakoni imajo namen, da uklenjejo
državljane zlasti v prečanskih krajih v težke
spone centralizma. Vladi se s centralistično-
policijskimi zakoni zelo mudi in bi jih rada
spravila pod streho, predno bodo mandati hr-
vatskih poslancev verificirani. Zato je treba
velikemu številu hrvatskih poslancev zapreti
vrata v parlament. Z gotove strani se skušajo
opozicionalni poslanci potolažiti s tem, da se
morajo predložiti načrti reformirati.

Tako pomirjenje odklanjamo, ker smo
mnenja, da je vsak slab zakon ne samo v sra-
motu, ampak tudi v škodo državi, pa naj bo
njegova veljavnost samo kratkotrajna. Vlad-
na večina, ki zavlačuje verifikacijo hrvatskih
mandatov, in kateri se mudi, da spravi pod
streho reakcionarne zakone, je parlament de-
gradirala do vloge službene korporacije, ki
mora slediti poveljem vlade. Nedostojno za
parlament in njegovo večino je, ako mora v
vsakem vprašanju, ki se tiče parlamenta in
parlamentarnih pravic, hiteti k predsedniku
vlade in da ne more biti sama iniciativna. Da
more sedanja vlada ostati pri življenju in na-
prej nasledovati svoje protiljudske cilje, ne
sme Hrvatov pustiti v parlament, kamor jih
je poslal pri zadnjih volitvah hrvatski narod.
Za tako neparlamentarno in strankarsko po-
stopanje ni primera v kulturnih državah. V
tem oziru dela naša država nečastno izjemo.
Zato je skrajni čas, da se to vprašanje o veri-
fikaciji hrvatskih mandatov, ki je v sramo-
tne vladni večini in celi državi, takoj likvidira.

Posl. Kosta Timotijević je govoril v
imenu demokratov in posl. dr. Behmen v
imenu muslimanov. Dr. Behmen je poudarjal,
da je tako postopanje za anketni odbor zelo
čudno. Narodna skupščina je pooblastila an-
ketni odbor, da ugotovi odnose anketiranih
poslancev napram sklepu HRSS za vstop v
III. internacionalo. To delo je bilo z uspehom
končano. Člani so prišli do prepričanja, da
mandati, ki so bili razveljavljeni, ne bi smeli
biti razveljavljeni. Bilo je časa dovolj, da bi
se bilo to poročilo lahko proučilo. Pridružuje
se mnenju predgovornika.

Tonić izvalno sprašuje: »V čigavem
imenu govorite Vi?« Dr. Behmen: »Govorim
v imenu 150.000 poštenih volivcev!« Tonić:
»Vi jokate nad grobovi za Avstrijo. To ni Av-
strija, nego Srbija!« Demokrat Miloš Rado-
savljević: »Nikar ne govorite tako. To je sra-
mota za Srbe. Kaj takega se v Srbiji še ni
dogajalo.« Dr. Behmen: »To ni Srbija, ampak
Vi ustvarjate Srbijo z Vašim delovanjem.«
Prišlo je do burnih spopadov.

Nato se je prešlo na glasovanje. Večina
je vladni predlog sprejela. Posl. dr. Hohnjec:
»Živio bratska ljubezeni! Vse za narod in
edinostvo!« — Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Razprava o reakcionarnem
ljudskošolskem zakonu.

Pribečević hoče postaviti verouk pod strogo
državno nadzorstvo. — Več Sušnikovih izpre-
mnevalnih predlogov sprejetih. — Slovenske
občine protestirajo proti nedemokratičnemu
zakonskemu načrtu.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) Na današnji seji
odseka za ljudsko šolstvo se je pretresal od-
delek o ocenjevanju učiteljev. Prišlo je do
burnih prizorov, ko je posl. Sušnik zahteval,
da sme veroučitelja ocenjevati in nadzo-
rovati samo cerkvena oblast. Pribečević je iz-
javil, da tega ne bo nikdar dopustil, nasprotno,
da hoče veroučitelje postaviti pod strogo
državno nadzorstvo. Nadalje sta dr. Bazala in
Anton Sušnik zahtevala, da naj vrše ocenje-
vanje učiteljev posebne komisije, ne pa od
ministra odvisne oblasti in okrajni šolski nad-
zorniki. K tem komisijam naj se pritegne zas-
topnik ljudstva. Opozarjata na pravice, ki so

jih imeli Slovenci in Hrvati v bivši Avstriji
v krajnih šolskih svetih. Na predlog poslanca
Sušnika je bil sprejet odstavek, ki govori o
tem, kje se naj ocenjujejo šolski nadzorniki.
Izpustili so se odstavek, da se ocenjuje uspeh
o »vzgoji okolice, o obnašanju v zasebnem
življenju«.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) Na seji odseka
za ljudskošolski zakon so bili sprejeti razni
Sušnikovi predlogi. Čl. 70. govori o nastopu
službe. Čl. 72. predpisuje, kako se mora učitel-
tel obnašati v zasebnem življenju. Poslanec
Sušnik ostro protestira proti temu, da hoče
minister posegati v zasebno življenje, ki mora
ostati nedotakljivo. Na ta način hoče mini-
ster zanesti med učitelje denunciantstvo in
predlaga, da se ta člen črta. Minister je na to
pristal in je bil čl. 72. črtan. Pri čl. 87., ki
govori o premešitvi stalnih učiteljev po služ-
beni potrebi, je minister sprejel Sušnikovo
predlogo.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) Proti novemu
brezverskemu in nedemokratičnemu zakonu
o ljudskih šolanih vstaja vse katoliško ljudstvo.
Posl. Sušnik dobiva številne proteste občin,
ki najodločneje protestirajo proti šolskemu
načrtu, ki ljudstvu nalaga neznosna bremena,
obenem pa mu jemlje vse pravice do šole in
vzgoje otrok. Kakor čujemo, bo ožji odboj
jugoslovanskega episkopata podvzel najodlo-
nejšo akcijo.

Prometni minister o naših
železnicah.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) Tretji odsek fin.
odpora je začel na današnji seji razpravo o
železniškem ministrstvu. Opozicija je stavila
na prometnega ministra vprašanje, katero naj
pojasni, preden se začne splošno razpravljati
o železniškem ministrstvu. To vprašanje se
tiče Južne železnice in njenega budžetiranja,
vicalnih železnic, letičnih dolgov in projekti-
ranih novih železnic. Železniški minister je
govoril o tem dve uri in dal zelo točna po-
jasnila. Kot svojo prvo nalogo si je nadel, da
vede red na železnicah glede vožnje in sna-
ge. V tem oziru bo brezobziren. Dalje je za-
trdil, da hoče osigurati vozno kampanjo, da
bo nabavil dovolj lokomotiv in vagonov. Na-
znanil je, da ima material za delavnice za
popravilo lokomotiv. Osnovaj je posebno ko-
misijo profesorjev in inženjerjev, ki naj do-
loči, kaj se naj v delavnici dela. Z delom bo
začela takoj. Govoril je nadalje o izmenjavi
tračnic. Od Zagreba do Broda so že tračnice
izmenjane. Po vrsti hoče izmenjati od Broda
do Niša. Naše uradništvo v Wiesbadenu je iz-
menjal, ker je kupčevalo z reparacijskim bla-
gom. Drž. železnice imajo izposojenih 3000,
Južna železnica pa 2000 vagonov. Značilno je,
da plačuje država za en vagon 1 in pol švi-
carskega franka na dan, Južna železnica pa
50 centimov. Sporčil je, da je odpovedal na-
jemninsko pogodbo za vagonne in da jo hoče
odpovedati tudi Južna železnica. O Južni že-
leznici je poročal, da prihaja vedno z novimi
dolgov, ki bi jih naj naša država sprejela.
Južno železnico upravlja poseben odbor, v
katerem je tudi »stručnjak« dr. Albert Kra-
mar. Minister in odsek sta bila mnenja, da je
treba ta odbor odpraviti in prenesti vse na
državno upravo. Člani odbora dobivajo 20 do
27 tisoč Din mesečne plače. Vseh železnic je
okrog 10.000 km. 3000 km je vicalnih, ki so
last približno 40 družb. Država jih upravlja,
sprejema dohodke, plačuje pa nič. Sestavil je
odbor, v katerem so zastopniki 5 ministrstev,
da to vprašanje prešdirajo in predložijo mi-
nistru svoje sklepe. Člani imajo 100 Din na
dan. Glede dohodkov železnic je izjavil, da
krije z dohodki vse stroške ministrstva sa-
mega in da oddaja mesečno finančnemu mi-
nistru 13.000.000 Din. Tudi dolgove plačuje mi-
nistristvo, oziroma pospešuje plačevanje iz te-
kočih dohodkov. Graški tovarni n. pr. dol-
guje 40.000.000, tov. v Slov. Brodu 45.000.000,
neki budimpeštanski tovarni 30.000.000 Din.
Dalje je govoril o trasiranju novih prog in o
železniških progah, ki se sedaj grade. Poro-
čal je o dvanajstih, ki jih bo vlada pred-
ložila in o pooblastilih, ki jih zahteva za že-
lezniško ministrstvo. Posebno je važno po-
oblastilo, da se uredi vprašanje brodarskega
sindikata.

Od opozicije sta govorila v debati dr. Ku-
lovec in Sečarov. Dr. Kulovec je posebno
zahteval zvezo Slovenije z morjem. O teh

Važna seja opozicionalnega
bloka.

Vlada nikakor ne misli izplačati uradnikom
dolžnih razlik. — Strašna nasilja Pribečević-
skih band v Sisku. — Proti dvanajstinskim na-
meram finančnega ministra.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) Dopoldne po
vratni Pavla Radića iz Zagreba, ki je takoj
sklical sejo kluba za jutri popoldan, se je vr-
šila seja voditeljev bloka narodnega spora-
zuma. Seji so prisostvovali dr. Korošec,
Ljuba Davidović, Pavle Radić, dr.
Polić in dr. Spaho. Na seji so razprav-
ljali predvsem o sedanjem položaju, o veri-
fikaciji hrvatskih mandatov, o težavnem fin.
stanju in o zadržanju na jutrišnji seji, na ka-
teri pride na dnevni red prošnja pravosodne-
ga ministra dr. Lukinića, da se mu naj
podaljša rok za odgovor do 15. julija. Sklenili
so, da bo jutri v imenu bloka stavil dr. Ba-
zala nujen predlog radi izplačila razlik urad-
nikom. Tega perečega vprašanja vlada nika-
kor ne rešuje. Tudi sedaj nima namena, da
bi vstavila v dvanajstine potrebne kredite za
izplačilo tega zneska, ki ga država uradniko-
n dolguje. Opozicija bo stavila ta predlog, da se
olajša težaven položaj uradništva. Nadalje bo
dr. Superina stavil nujen predlog, da se iz-
voli posebna parlamentarna anketa, ki naj
preišče nasilja o priliki Pribečevićevega shoda
v Sisku in po shodu. Tekom današnjega dne
so prišle strašne vesti, ki so jih zabeležili tu-
di belgradski listi. Stvari, ki so jih tamkaj vr-
šile Pribečevićeve bande, so vznemirile par-
lamentarne kroge, posebno radikale, ki so
dobili številne proteste od organizacij radi-
kalne stranke iz sisaške okolice. Nadalje je
opozicionalni blok sklenil, da bo v slučaju, če
bo fin. minister predložil dvanajstine in zahteval
za razpravo nujnost, govoril in glasoval
proti nujnosti, kajti opozicija stoji na stališču,
da se tako važno vprašanje narodnega gospo-
darstva ne more in ne sme reševati in obrav-
navati po kratkem načinu, ampak da se mora
o njem govoriti resno in temeljito, če hočemo
da pride malo več reda v naše narodno go-
spodarstvo. Tudi je časa dovolj, da se o dva-
najstinih razpravlja natančno, da se preštu-
dirajo v fin. odboru in na skupščinskih sejah.

Konec narodnega bloka.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) Današnji »Poli-
tični glasnik«, glasilo najmerodajnejših poli-
tičnih krogov v državi, prinaša na uvodnem
mestu senzacionalen članek, ki je zbudil ve-

liko zanimanje v političnih krogih. Članek
»Kraj nacionalnog bloka« se glasi: »Narodni
blok je prenehal za bodočnost, čim je bilo go-
tovo, da je sporazum mogoč. To je bilo tistega
dne, ko so radičevci prešli k monarhiji in edin-
stvu. Ne dvomno je, da je ostalo še veliko
težkoč, ki jih bo premostiti do končnega spora-
zuma, pravtako pa je tudi nedvomno, da je
glavni pogoj že dan. Od tega trenutka torej
je bil razpad narodnega bloka smoto še vpra-
šanje časa.« V članku se nato popisuje nemo-
gočnost sporazuma, pri katerem bi sodelovali
samostojni demokrati, ker je gotovo, da je
Pribečević najbolj osvobodena oseba na Hrvat-
skem, zli duh, glavni krivec vseh nesreč. To
so uvideli vsi faktorji v državi in tudi sam
Pribečević je izjavljal v začetku, da je za idejo
sporazuma pripravljen žrtvovati svojo stranko.
Vendar pa se je Svetozar Pribečević pozneje
premisli in je začel po svojih prijateljih v
radikalni stranki intrigirati proti sporazumu,
češ da bodo radičevci radikale ogoljufali. Pos-
tal je brezobziren v tem intrigiranju in je
prišel na Hrvaškem ustvarjati kaos. »Shodi,
katere prireja in so v današnjem položaju po-
polnoma neumestni imajo namen, da poka-
žejo njegovo moč in da prete vladi. Zadnje
njegove izjave na shodu v Sisku pressegajo vse
meje. G. Pribečević v teh javno obtožuje ra-
dikalno stranko, da bo, ako sklene sporazum,
izdala politiko narodnega bloka, torej monar-
hijo in edinstvo, čeprav je sporazum oficijelna
politika vlade, katere član je tudi on, in na ka-
tore je tudi on oficijelno pristal. To je tretja in
zadnja doba v umiranju narodnega bloka. Ra-
dikalna stranka je osvobodena vseh pomislek-
ov. Sporazum odvisi samo od nje in radi-
čevcev. S Pribečevićem se ne računa več.«

Overovljenje hrvatskih man-
datov se odlaga.

Dr. Hohnjec žigosa reakcionarnost režima.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) Danes se je vr-
šila seja verif. odbora, ki bi naj razpravljala
o poročilu anketnega odbora o verifikaciji ne-
verificiranih Radičevih mandatov. Po otvorit-
vi je radikal Leovac predlagal, da se naj raz-
prava o tem poročilu preloži do ponedeljka,
da bodo člani verif. odbora imeli časa to po-
ročilo preštudirati. Dr. Poliće se protivi temu
predlogu, ker zanj ni nobenega razloga. Po-
ročilo je bilo tiskano in vsak poslanec je imel
dovolj prilike, da ga je proučil. Predlagal je,
da se razprava takoj prične.

Njemu se je pridružil dr. Hohnjec.
Postopanje pri verifikaciji hrvatskih manda-
tov označuje tistega nasilnega duha, s kate-

vprašanih se bo razpravljalo na prihodnji seji odseka, ki se bo vršila v železniškem ministrstvu.

INVALIDSKI ZAKON.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) Dopoldne je razpravljala seja za invalidski zakon o VI, VII. in VIII. pogl., ki govorijo o narodnem invalidskem fondu, o prehodnih določbah in naredbah. Narodni fond so kritizirali dr. Lončarevič, dr. Behmen in Agatonović, ki so dokazali, da je ta fond nesmiseln in predlagali, da se sprejme določila iz Behmenovega načrta. Posl. Kremžar je zahteval isto ter predlagal, da naj se, če minister ne bi sprejel predloga, ves člen črta. Vendar je minister vztrajal na vladnem predlogu in je večina sprejela vladni predlog. Naredbe in prehodne določbe vsebujejo velike krivice za prečane. Srbski in črnogorski častniki uživajo posebne privilegije. Proti temu sta nastopila poslanca Kremžar in Lončarevič. Posl. Kremžar je predlagal, da se krivice odpravijo. Minister izjavlja, da je dobil predloge od drugod in da jih mora pregledati vojni minister. Kremžarjev predlog bo minister proučil. Zakonski

načrt je bil nato v načelu sprejet. Ker je ostalo še kakih 10 členov, bo prihodnji teden zopet seja, nato pa pride načrt pred skupščino.

ZAKON O DRŽAVNIH PRAVDNIKIH.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) Dopoldne in popoldne se je vršila seja zakonodajnega odbora. Razpravljali so o zakonu o državnih pravnikih. Prvi je govoril dr. Gosar, za njim je govoril zelo lep govor dr. Polić. Kritiziral je vladin načrt in njegove odredbe. Na popoldanski seji je govoril posl. Kulenović, za njim pa dr. Žanič. Oba sta ostro kritizirala vladin načrt in v svojem govoru nastopala proti njemu. Prihodnja seja bo jutri.

MINISTER MAKSIMOVIC V ZAGREBU.

Zagreb, 19. (Izv.) Danes se je pripeljal v Zagreb notranji minister Boža Maksimović, ki je spremljal svojo soprogo na poti v Cirkevno. Dopoldne je Maksimović obiskal policijsko ravnateljstvo in velikega župana, popoldne se je pa z avtomobilom odpeljal v zagrebško okolico. S politiki ni prišel v stik. Zvečer se je Maksimović vrnil v Belgrad.

Strašna vremenska katastrofa v poljanski dolini.

VODA ODNESLA 18 MOSTOV IN 3 BRVI — CEL BETONSKI JEZ ODNESEN. — SOVODNJIŠKA CESTA POPOLNOMA RAZTRGANA. — STRELA UBILA MLADENIČA.

Škofja Loka, 19. junija.

Dolino od Žirov do Škofje Loke in naprej ob Sori ter hribe med Žirni in Rovtami je zadela strašna vremenska nezdoga. Včeraj okrog 7. ure zvečer se je nad Vrhom pri Sv. treh Kraljih utrgal oblak. Neizmerne množine vode so drle v dolino Sore in potem na celi dolgi poti do Škofje Loke in dalje uničile skoro vse, kar so dosegle. Najbolj je narasel potok Račeva pri Žireh. Škoda je velikanska. Voda je odnesla skoro vse mostove, več jezov, žag in mlinov, mnogo lesa, več glav živine in prešičev, je udrila v hiše, ruvala drevesa, zasula polja in travnike in na več mestih razdrila cesto. Odnosila je med Žirni in Godešicem 18 mostov in 3 brvi in sicer: na Selu brv in most, med Trebiji in Podgori 2 mostova, v Podgori enega, dalje na Trati, v Srednji vasi, na Visokem (brv in most), v Zg. Logu 2, v Sp. Logu 1, v Brodeh, Sefertu, Zmincu, v Bodovljah 2, v Puštalu (Škofji Loki), na Suhi in na Godešic. Na Trati je odnesla cel betonski jez, pri elektrarni na Fužinah polovico jezu in cevovod, kjer je šel čez reko. Na Fužinah je brez sledu odnesla Gladkovo žago (staro) in kozolec. Na Selu je jez uničila, dasi ne popolnoma odnesla. Sovodniška cesta je na Fužinah okrog 200 m na dolgo popolnoma raztrgana; na par krajih zijajo čez celo širino ceste več metrov globoke jame, da komaj prideš nad cesto mimo. Na nasprotni strani, kjer visoko gori nad reko pelje cesta proti Žirov, se poseda cel odsek stožca, ki je v vznožju širok okrog 100 m in visok malo manj; v razdalji nad 50 m zijata na cesti, ki se ovija po sredi tega usada, dve široki razpoki, cesta je bila tu popoldne skoro 20 m nižja kot okoli. Tudi cesta proti Rovtam je precej razdrta. Zveza je torej na vse strani otežkočena, proti Škofji Loki pravzaprav za dolgo onemogočena.

Poljane, 19. junija.

V Anžajevo hišo v Dolenjem brdu je včeraj popoldne tresčilo skozi okno. Domačega sina, ki je sedel pri mizi, je strela ubila, hčer pa omamila.

POPLAVA V DOLINI RAČEVE. — VODA UDRILA V HIŠE IN ODNESLA VSE S SEBOJ. — LJUDJE ZBEŽALI V PODSTREŠJE. — SINOVI BEŽE Z OČETI NA HRBTU. — NI VIDITI VEČ NJIV, VSE POSUTO Z BLATOM IN PESKOM.

Žiri, 19. junija.

Po kratkem dežju se je včeraj okoli 8. ure zvečer pričela huda nevihta, kakršne že dolgo ne pomnijo ljudje. Vidno se je pričela dvigati voda v strugi potoka Račeva, kar je tamošnje prebivalce pripravilo do razburjenja. Nenadoma v pravem pomenu besede pa je zagrnil ogromen val celo strugo potoka ter se razlil po dolini Račeva v smeri proti Žirov. Voda je narasla za 1,5 do 2 m, udrila je v hiše in gospodarska poslopja tako naglo, da ni bilo mogoče niti zapreti vrat. Ljudje so v silnem strahu hiteli reševati živino, posebno prešiče, ki so valed visoke vode že plavali v hlevih. Tramovi, odtrgana drevesa so butala v hiše, poškovala zidovje in nasipe. V hišah pa je voda napravila še večjo škodo, ker je odnašala vse stvari naprej. Voda je stopila nad postelje, ljudje so bežali na peč, pod streho itd. Zmečali je bila še večja vsled tega, ker je voda tako hitro pridrla. Veliko je bilo slučajev, kjer bi lahko nastale velike nesreče. Sin je bežal s starim očetom na hrbtu, pri tem je padel vsled deroče vode in utonila bi oba, da ju niso rešili drugi. Trije so se pri begu držali za roke, da bi stali trdneje, pritisk vode pa je bil močnejši in vse tri je odnesla voda. Eden pa se je ujel za neko lestvo, h kateri je potegnili še svoja tovariša. Voda je bila tako močna, da je celo dvignila lestvo s plezajočim vred. Bilo je še več sličnih dogodkov. Ljudje so celo plavali, ker niso mogli vzdržati pritiska močnega vodovja. Silna poplava pa je jela že ponoči padati in zjutraj šele so mogli

prebivalci Žirov videti nočno grozoto. Ni videti več njiv in vrtov, na vsem ležijo tramovi, odlomljene veje in preko vsega leži blato in pesek. Cela dolina Račeva je gospodarsko uničena. Ljudje so imeli danes polno posla, da so spravili velike množine vodnega blata iz svojih hiš in da so po možnosti popravili in uredili mešanico, ki je nastala ob poplavi. Človeških žrtev v tej hudi noči ni bilo. Zveza med Logatcem in Žirni je prekinjena za nedolžen čas, ker je cesta na nekaterih krajih silno pokvarjena. Splošno je v vsej okolici Žirov ves poljski pridelek uničen, treba je nujne pomoči ubogemu ljudstvu!

BETONSKI JEZ ELEKTRARNE V FUŽINAH PODRT.

Posebni, na lice mesta poslani komisiji sta ugotovili: V četrtek, 18. t. m. je vsled hudega naliva prestopila bregove Sora v poljanski dolini ter potok Račeva pri Žireh. Vodovje se je razlilo z veliko silo po poljanski dolini, 15 večjih mostov in 8 manjših je podrla. Uničenih je tudi veliko število jezov, omeniti je treba predvsem betonski jez v Gorenji vasi, ki je bil šele dobro zgrajen. Največjo škodo pa je voda napravila v Fužinah pri Žireh. Ogromni betonski jez elektrarne v Fužinah je vodni pritisk podrl, s tem je nastala velika nevarnost za glavno cesto, ki vodi v Žiri. Voda se sedaj zaletava v nasip te ceste ter na ta način izpostavlja promet nezgodam. Okoli 500 m ceste od Trbinskega mostu proti Sovodnjam je popolnoma nesposobne za vsak promet, kajti na nekih mestih je cesta odtrgana popolnoma. Škoda je za enkrat še neprecenljiva. Na licu mesta sta dospeli že dve komisiji, ena pod vodstvom tel. župana dr. Baltiča in druga pod vodstvom g. ravnatelja ing. Krajca, ki sta pregledali vso napravljeno škodo po poplavi.

VTISI NASEGA ŠKOFJELOŠKEGA POROČEVALCA.

Škofja Loka, 19. junija.

Sora (Poljanščica) bobni, bobni... Sledovi kaežjo, da je stala še skoro 4 m višje (opolnoči). Puštalska brv je vzdržala; visokih skal, ki jo nosijo, vode ne omajajo in brvi ne dosežejo. Rjavi, besno peniči valovi se zgirnjajo včez, tam, kjer vidiš sicer le skale in prod. Drevje ob vodi omajeno; še v vejah visi naplavljeno seno kot v kozolcu; les vseh debelosti in vseh vrst obdelave ter surov, izruvan; dračje, kamenje, blato. V mlinu poleg brvi sledovi poplave: do kamnov vse blatno — vreče, polne žita in moke, oprema, vse zapacano. Velika skrinja moke — netke z nekvašenim testom. Žaga poleg — enako opustošenje. Spodaj je bil provizoričen most (starega je lani odneslo in so zidali novega betonskega). Postavljeni so bili že odri za oboke; sedaj štrli le še betonska masa iz vode, srednji steber za dobra 2 metra, a proti jutru je bil baje okrog pol metra pod vodo! — Kjer se stekata Selščica in Poljanščica, ena siva, druga rjava, stoji kovačnica, par metrov nad normalno gladino Poljanščice. Ognjišča mokra, po tleh dračje, blato in seno, na orodju, plugih itd. visi seno. Kdo si ga kosil? Žirovec Poljanec ali že Ločan?

Meščani vro k Sori, se razgovarjajo po ulicah, iščejo Poljančev, govore, govore. Novice o katastrofi na Žirovskem rastejo... (Zvečer so govorili o 50 človeških žrtvah. Op.) Koliko bom izvedel zanesljivega? Grem raje sam gledati!

Most za mostom je bil; ga ni več. (Med Medvodami in Žirni je ostala Puštalska brv, most v Poljanah in na Trebiji.) V Bodovljah je še tostran mostu voda izprala cesto; mesa še ni objedla, a kožo je posnela. — Seno je voda grabila; kjer je trava stala, je počesana trdo po tleh, žito ravnotako. Za vsakim drevesom kup sena, dračja ali pa cela grmada

desk, brun, svežih in pa črnih iz mostov in poslopji. — Po travnikih so ostale luže; otroci hodijo po njih in pobirajo ribe. Vsak po svoje...

V Poljanah je bilo jezero; okrog 200 m široko se je razlivala voda; vdrla je čez cesto v hiše. Trgovcu Dolinarju poleg mosta je vdrla v trgovino in razkopala tla okrog hiše.

In vso pot po dolini povsod sledovi poplave: nekaj porušenega, nekaj razkopanega, nekaj zasutega. Na Trati komaj zaslediš, da je bil tam kak jez; na desnem bregu kos betona, na levi strani v strugi klada, ki jo je voda vrgla v stran kot leseno.

Pri Podgori se peni Sora skozi sotesko. Še sedaj se divje zaganja ob skale; kako je bilo sinoči? Na skali skoro tri metre nad vodo leži bruno; sinoči je plavalo. Pod gozdom leži kos nad meter visoke lesene cevi: od žirovske elektrarne je.

Čez betonski most pri Trebiji poženem v klanec. Žene me radovednost, kako je z elektrarno? Stoji. Cevovoda nad reko ni več; ob reki navzgor je ostal. In tam: Do srede reke štrli več metrov visoko silna masa betona — pol jezu. Prelomljen kot kos peciva. 10—20 m

pod odprtino leže v valovih trije, štirje, po več metrov dolgi kosi betona.

Dobračeva, Žiri! Potok Račeva, ki je primeroma najbolj narasel, je vse raztrgal, razbil in zasul. Cesta se je pred mostom čez Soro posedla. Žirovci trebijo stanovanja, trgovine. Blato, blato...

Peljem se s kolesom proti Rovtam. Betonski most; potem poplavljeni travniki (še popoldnel). Na desni, onstran Sore, je grič. Ne enega studenca ni videti. Vidim pa sled treh po 2 metra širokih curkov; le sinoči so tekli potoki tod. Eden je zadel na njivico; razoral jo je do reber. — Počasi voziti: cesta je izprana, ponekod popolnoma raztrgana.

In tam so Brekovič! Pod selom se razliva voda še prav do ceste; mlada sadna drevesa so izruvana; na cesti kup lesa. Pred Gantarjem manjka pol ceste; pod cesto zvrnjen voz hlobov. Gospodarja »intervjuvajo«, dočim domači čedijo po hiši: voda je stala skoro do stropa. Gospodarja je voda odnesla okrog 8 zvečer, ko je bilo tod najhujše, izpred hiše; »vozil« se je na bruno do nekega drevesa; tam se je oprjel in visel do polnoči!

Pašičeva bolezen.

Belgrad, 20. junija ob 1. zjutraj. (Izv.) Zdravniški svet, ki je dopoldne pregledal g. Pašiča, da ugotovi diagnozo, je prišel do soglasnega sklepa, da je stanje bolnika taško resno, da ga je treba takoj pregledati z röntgenovimi žarki. Oficielni komunikate o tem ni bil izdan, čeprav bi se moral izdati, da se javnost ne bi razburjala. — Ko se je v zelo intimnih krogih izvedelo za to odločitev, se je Vaš dopisnik takoj podal v sanatorij »Vračar«, da se informira o pravem stanju bolni g. Pašiča. Prav v istem času so v posebnem bolniškem avtomobilu odpeljali g. Pašiča iz sanatorija. G. Pašič izgleda težko bolan s trudnimi potezami na licu, ki je od bolečin potemnilo. V počasnem tempu je odpeljal bol-

nega predsednika zdravniški avtomobil v njegovo vilo na Topčiderskem brdu. Ko se je okolica pomirila, se je več oseb sestalo z dr. Demostenom-Nikolajevićem, ki je že 30 let osebni zdravnik g. Pašiča in ki je načeloval zdravniškemu svetu.

Medtem ko so bili ostali člani zdravniškega sveta popolnoma rezervirani, je g. dr. Nikolajević kot straj zdravnik g. Pašiča rekel, da so bolnika danes röntgenizirali in ugotovili, da njegovo stanje ni najslabše. Ne da se ugotoviti razlitje žolča, pač pa močno oslabenje žolodca. O isti diagnozi smo dobili pozno v noč potrdilo iz najbližje okolice g. Pašiča.

Srečen povratek Amundsena.

Dunaj, 19. junija. (Izv.) »Neue Freie Presse«, ki si je bila že pred odhodom Amundsena zagotovila prva poročila o njegovem poletu na severni tečaj, poroča:

»V Kingsbai smo se vrnili danes ob 1. uri. Vse je v najboljšem redu.«

Dalje poroča »Neue Freie Presse« s Spitzbergov:

»21. maja ob 5. uri popoldne smo zapustili Kingsbai z našima letaloma. Letala so bila obremenjena s tremi tonami. Pri Syd-gatu smo prišli v meglo, nad katero smo se dvignili 3100 čevljev visoko. Orijentirali smo se s pomočjo solnčnih kompasov. Ob 10. uri smo opazili, da smo leteli preveč na zapad. Natančno pa zmote nismo mogli ugotoviti.

Dne 22. maja smo opazili, da smo porabili že več kot polovico svoje zaloge bencina. Sklenili smo torej spustiti se na zemljo. Videli smo pa, da se nahajmo ravno nad velikim vodnim kanalom. To mesto za naš pristan ni bilo ugodno, drugega pa nismo našli. Naša bojazan, da to mesto kot pristanišče ne bo ugodno, se je uresničilo. Eno naših letal je v vodi zamrznilo.

Opazovanja na licu mesta so dognala, da se nahajamo na 87.44 stopinj severne širine in 10.20 stopinj zapadne dolžine. Preleteli smo torej natanko 1000 km in sicer 150 km na uro.

Merili smo tudi globino morja in smo izmerili, da je morje na tem mestu globoko 3750 metrov. Med poletom smo pregledali površino okoli 100.000 kvadratnih kilometrov. Nikjer pa nismo opazili znakov, da se nahaja pod nami suha zemlja. Zato smatramo za zelo neverjetno, da se nahaja severno od 87 stopinj trdna zemlja. Na evropski strani severnega ledenega morja se nahaja le morje.

Newyork, 19. junija. (Izv.) Svak člana Amundseneve ekspedicije Ellswortha, gospod Prentice, je prejel poročilo s Spitzbergov, da so se vsi člani ekspedicije srečno vrnili.

Strašen orkan pri Moskvi.

Moskva, 19. junija. (Izv.) V bližini Moskve je danes divjal strašen orkan, ki je porušil preko sto hiš. Pod razvalinami so našli 28 mrtvih oseb.

KRITIKA ITALJANSKO-JUGOSLOVANSKEGA SPORAZUMA V ITALIJANSKEM PARLAMENTU.

Rim, 19. junija. V včerajšnji seji poslanske zbornice je govoril posl. Dudan o sporazumu z Jugoslavijo. Naglašal je veliko politično važnost, da se je s tem aktom posvetila aneksija Reke, ostale dele dogovora pa odklanja. Ostro graja bivšega zunanega ministra Sforza, ker je z znanim tajnim pismom prepustil Jugoslaviji del reškega ozemlja. Ako bi se bila Italija v tej stvari obrnila na Društvo narodov, bi bila gotovo dobila celokupno, neokrnjeno reško ozemlje. Sforza spada na zatožno klop zaradi veleizdaje. — Istotako ostro je grajal govornik odstop. Zavoda sv. Jeronima v Rimu Jugoslaviji, kar se je zgodilo temeljem tajnega dogovora med vatanom in tedanjim justičnim ministrom Rodinojem. Ogromno premoženje tega zavoda — je rekel govornik —

obsega več važnih nepremičnin v središču Rima in vsebuje tudi znamenite umetnine. Razen tega je ta zavod, ki je bil preje lajčen in odprt samo Dalmatincem, postal sedaj cerkven in dostopen samo Srbom, Hrvatom in Slovencem. Govornik dokazuje, da je v preteklosti izvrševala pokroviteljstvo nad tem zavodom Beneška republika. Govornik graja dalje, da se priznavajo v pogodbi glede naukov posebne pravice same državljansko slovenske narodnosti iz tržaške, poreške in tridentinske škofije ter se ustvarja tako kategorija privilegiranih državljanov in krši suverenost države. V pogodbi so pa še tudi druge določbe, ki kršijo pravice Italijanov v Dalmaciji, posebno na imovinskem področju in pa glede plovbe. Govornik pristaja na odobritev pogodbe samo v toliko, v kolikor se tiče aneksije Reke.

SENATOR LA FOLETTE UMRL.

Newyork, 19. junija. (Izv.) Bivši kandidat za predsedništvo Zedinjenih držav senator La Follette je umrl. — Z njim je tudi konec njegove stranke. Smatrajo, da se bodo njegovi pristaši pridružili stranki senatorja Borah

Dnevne novice.

Kraljevi gostje na Bledu. Te dni prideta na Bled romunski kralj in kraljica ter se snide...

Običajni ljudski taborc se vrši v nedeljo dne 21. junija ob 10. uri na Limbarski gori...

Za okrožno prireditel Kranskega orlovskega okrožja, ki se vrši v nedeljo, 21. junija v Hrastju pri Kranju, je dovoljena za progi...

Vsi cenj. poštni naročniki prejmo v jutrišnji številki Slovenec položnico za obnovitev naročnine...

Krka pri Stični. 18. t. m. od 1.—2. popoldne je nad našo dolino razsajala huda nevihta...

Kako skrbi P. P. vlada za invalide. Iz St. Jerneja na Dolevskem nam poročajo: Rolih Mihael, invalid, ki je zgubil v vojni levo oko...

Krivično postopanje uprave monopola s tobačnimi trafikanti. Uredba o delovnem času v trgovinskih podjetjih Ur. l., št. 98 l. 1924...

Na dr. Krekovi gospodinjski šoli se prične počitniški kuharski tečaj za boljše kuhinje in za vkuhanje sadja...

Na deški meščanski šoli v Krškem se vrši vpisovanje učencev in učenk za I. razred dne 28. in 29. junija ob 8. do 12. ure v ravnateljstvu...

Iz uradnega lista št. 56 z dne 16. junija 1925. Pravilnik o opravljanju drž. strokovnega izpita uradnikov uprave za zaščito industrijske svojine...

blagovnem oddelku in enega na učinknem oddelku. — Iz Uradnega lista št. 57 z dne 18. junija 1925. Razpis dražbe lovov občin rovske, tunjske, zlatopoljske in palovške v kamniškem okraju...

Osnovna šola v Mostah pri Ljubljani priredi v nedeljo 21. t. m. razstavo ženskih ročnih del, risb in pismenih izdelkov. Razstava bo odprta od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne. Vstop prost.

Iz državne službe. Postavljena sta za referenta v ministruvstvo trgovine in industrije pri velikem županu v Ljubljani dr. Rudolf Marn 1/3 in pri velikem županu v Mariboru dr. Fran Ratej 1/5. — Postavljena je za učiteljico II/2 Jospina Birsca v Tinjah. — Upokojeni so: Ivan Tomažič v Tinjah, Matija Kenda v Smedniku, Alojzij Sežun v Mavčičah, Fran Rojina v Šmartnem pri Kranju, Josip Korošec na Koroški Beli, Simon Vodenik v Mariboru in Ivana Majer, Hromec pri Gorici.

Skrivnostni neznanec v Tomačevem je končno dognan. Imenuje se Anton Mežnar, rojen l. 1875. v Wiener Neustadtu, samski, po poklicu železostrugar in pristojen v Dobrunje. Je slaboumen in spolno bolan ter epileptik. Bil je že več kot štiridesetkrat kaznovan zaradi vlačuganja, beračenja in nedovoljenega povratka v Ljubljano, odkoder je policijsko izgnan. Kritičnega dne ga je občinski stražnik pripeljal po izgonu iz Litije za Dobrunje, a ga v Ljubljani izpustil. Mežnar je odšel v Tomačevo in se pri sv. Križu v gostilni pri Jančetu opil z merico žganja. Orožniki so ga že v sredo pozno popoldne in pred požarom prišli v Bizoviku ter je vsak sum radi požiga v Tomačevem izključen. Orožniki so ga prignali v Tomačevo radi konfrontacije s prizadetimi, ki so ga takoj spoznali za berača, ki je tudi polizkušal polastiti se žene Janeza Semrajca, in ki se je vozil s pogorelcem Mavcem. — Vzrok požara je torej še vedno zavil v meglo.

Umrli je v Kostanjevici dne 18. t. m. posestnik in občinski odbornik g. Janko Kerin. Pokopali so ga večeraj popoldne. Naj v miru počiva!

Kronski železniški invalidi. Kdor razume kaj je železniška služba, bo strmel, ko železniški kronski invalidi pred vso javnostjo razkrivamo naše trpljenje, katero prenašamo že toliko časa. Morda kdo poreče, da to ni mogoče danes v letu 1925. Z žalostjo moramo poudarjati, da je to gola resnica. Stoodstotni invalid je imel prej 118 zlatih kron mesečno, danes prejema 29 Din 50 par. Ali smo železniški invalidi to zaslužili, da se z nami tako ravna? Dali smo v težki službi za državo in narod svoje zdravje, sedaj smo pa izročeni gladovni smrti. Kdo je temu kriv, si usojamo javno na tem mestu vprašati? Ali osrednji urad v Zagrebu namenoma hoče z gladovanjem popolnoma uničiti železniške invalide? Zakaj ne izplača določenega poviška na rente po členu 8 pravilnika, kateri je bil izdan od ministra za socialno politiko že v letu 1922, kakor se izplačuje vsem drugim onesrečenecem od 16. januarja 1924? Ali misli ministrstvo za promet nemudoma ukreniti potrebno, da se temu nečloveškemu ravnanju napravi konec? Kaj porečejo k vsemu temu naši aktivni tovariši in njih organizacija, ali se ne zavedajo, da jih čaka mogoče še ista usoda? Železniški kronski invalidi se nahajamo v položaju, kateri je nezdružljiv, nahajamo se v največjem obupu in v tem obupu smo pripravljani porabiti vsa dovoljena sredstva v dosego naših pravic. Gre za življenje in smrt. Ali gosпода načelnika železniških humanitarnih fondov v Ljubljani to nič ne briga? Kaj on misli ukreniti, da se temu trpinčenju napravi konec? Prosimo zastopnike vseh strank v parlamentu, da na merodajna mesta z vsemi silami pritiskajo, da se kronskim železniškim invalidom storjena krivica nemudoma popravi ter ves zaostali znesek naknadno nakaže ter nemudoma ustanovi razsodišče! — Pri zadeti.

Strokovna ekskurzija Centralnega prosvetnega odbora Zveze grafičnih delavcev Jugoslavije v Zagrebu odide danes, 20. junija ob 8. uri na naučno potovanje na Dunaj in v Prago. Namen te ekskurzije je, spoznati velike in moderne inozemske tiskarne, tovarne grafičnih barv in strojev ter vajeniške strokovne šole. Na Dunaju in v Pragi so se sestali posebni odbori za sprejem in vodstvo. Na ekskurzijo se poda iz Zagreba 27 grafikov, iz Beograda 4, iz Ljubljane 5, Maribora 2, Celja 1, Osjeka 3, Sarajeva 1, Vel. Bečkerekca 1, Subotice 1, Splita 2 in iz Vinkovcev 1 grafik, skupno 47. Med temi ekskurzisti se nahajajo tudi poslovodje tiskaren, ki delujejo vzajemno v Centralnem prosvetnem odboru za strokovno naobrazbo grafičnih delavcev. Da se je ta lepa namera omogočila, je mnogo pripomočala naša država, ki je dala 50 odstotkov popusta na železnici in 5000 Din podpore. Zagrebško policijsko ravnateljstvo je dobrohotno omogočilo izdajo generalnega potnega lista, a posebna zahvala gre čehoslovlaškem in avstrijskemu konzulatu za oproščanje vizuma ter čehoslovlaškem prometnemu ministru, ki je dal 83 odstotkov popusta na svojih železnicah. Tudi mi želimo, da ta strokovna ekskurzija grafičnih delavcev Jugoslavije uspe tako, da bo imelo od tega koristi celokupno tiskarstvo naše mlade države ter napredovalo, da se bo zamoglo v dozdlednem

času postaviti v bok zapadnim naprednim državam.

Sprejem v I. letnik učiteljske. Z ozirom na objavo v slovenskih listih, da se v I. letnik učiteljske sprejemajo le oni, ki so napravili zaključni izpit na meščanskih šolah, se nam poroča od uradne strani, da je minister za prosveto izpremenil za ljubljansko in mariborsko blast svoj odlok in odredil, da se za šolsko leto 1925-26 na državna učiteljska ljubljanske in mariborske oblasti smejo izjemoma sprejeti ob sprejemnem izpitu v I. letnik tudi gojenci, ki so dovršili le trirazredno meščansko šolo. To pa iz tega vzroka, ker v šolskem letu 1924-25 meščanska šola v Sloveniji še ni bila splošno organizirana kot štiri-razredna.

Prosto mesto žel. poslovodje razpisano. Ravnateljstvo drž. žel. Ljubljana razpisuje mesto železniškega poslovodje za postajo Turiska vas na progi Velenje—Dravograd Meža. Prednost imajo železniški upokojeni, ki so še zmožni za delo. Pogoje za sprejem navaja razglas v Uradnem listu za ljubljansko in mariborsko oblast. Prošnje, opremljene s potrebnimi prilogami je predložiti prometnemu oddelku gornjega ravnateljstva najkasneje do 10. julija t. l.

Delavcem, ki se izseljujejo v Belgijo. Veliki župan nam sporoča: V zadnjem času se množe slučajji, da tukajšnji delavci iščejo v Belgiji zaslужka. Večinoma prodajo svoje domove, si pustje izstaviti potni list za v Belgijo in pridejo po vizum na tukajšnji konzulat. Po odredbi belgijskega ministrstva za zunanje zadeve pa konzulati ne smejo izdajati viza, dokler to predhodno ne odobri ministrstvo samo. Vsak kompetent mora napraviti prošnjo v dveh eksemplarjih po formularju, ki se dobi na konzulatu in priložiti prošnji overovljeno potrdilo delodajalca, da mu je v Belgiji služba že zasigurana. Vsaka stranka naj se najprej obrne na belgijski konzulat v Ljubljani, kjer bo dobila o delovnih razmerah v Belgiji točne informacije.

Buševa vas. Pod vodstvom p. n. učiteljskega je napravila tukajšnja šolska mladina zadnji ponedeljek zlet v Zagreb. Ker je med letom šola priredila par predstav, so se s tem denarjem pokrili stroški zleta, tako da večjih denarnih žrtev starši otrok-izletnikov niso imeli. Otroci, katerih večina še sploh ni bila preko mej domače občine, so bili silno veseli, ko smo si ogledovali Zagreb. Nazaj grede pa so si izletniki v Brežicah ogledali higijsensko razstavo, ki nudi neizrečeno veliko zanimivoga. Udeležencev je bilo 50. Zal, da nekateri starši vrednosti za otrokovo obzorje, ki jo ima tak zlet, ne znajo ceniti!

Krška vas. Dne 15. maja smo zgubili pošto. Odpeljali so jo v Cerklje, ker pravijo, da je tam bolj potrebna. Nam je ta sprememba lo v toliko nerodna, ker nas je sedaj sram — smo namreč nekoliko ponižani. Pa se bomo že odškodovali za to! Takoj po odvzemu poštne urada se je pričela med nami širiti misel, da si ustanovimo svojo občino. In res; začeli smo nabirati podpise. Pa nas nič ne briga, če druge vasi nočejo pod našo streho, bomo pa mi sami. Za vodstvo občine imamo v naši vasi dovolj sposobnih ljudi. Naj našeje mo le najbolj odlične, kot so: gg. Kuhar, Butara Martin, Hrvatlić Martin itd. — Kadar bomo svoj cilj dosegli, se zopet oglasimo. — Požarno brambo imamo pa že svojo. Na Mohorjevske nedelje bi radi dali blagoslovit novo brizgalno. Bomo že še cenjene čitatelje podrobneje obvestili o slovesnosti in jih povabili.

Preprečena nesreča. Ko se je v sredo vračal avto iz Novega mesta v Brežice, je nenkrat blizu vasi Gradišče (pri St. Jerneju) nastal in bruhnil iz motorja močan ogenj. Velika panika je nastala med potniki v vozu, toda spretnosti in hladnokrvnosti šoferja ter urnosti uslužbenca pošte se imamo zahvaliti, da smo ostali živi. Kaj bi bilo, če bi se užgala zaloga bencina? V hipu bi ne bilo ne avtomobila in ne ljudi! Deset minut sta nadčloveško — zlasti šofer, ki si je obe roki popolnoma ožgal — mučila, da sta ogenj ukrotila. V St. Jerneju so popravili avto, a v Kostanjevici so obvezali šoferja. Potnikom (5 odraslih in 3 otroci) se ni nikomur nič zgodilo. Kaj je vzrok tej nezgodi? Vročina je velika, avto stoji v Novem mestu na opoldanskem solncu in tako je mogoče, da se razni plini v preobilni meri razvijajo in se užigajo. — Šoferju se potniki javno najsrčneje zahvalujemo ter prosimo poštno upravo, da mu tudi ono izreče priznanje, kajti rešil je naše in svojo življenje ter dragocen avto.

Telegram. Platnenih čevljev sivih, rjavih, črnih in belih, vseh velikosti, najmodernejših, je danes dospela nova velika partija! Voika, Ljubljana, Krekov trg 10-1.

Neosant krema napravi usnje elastično in neobčutljivo proti vremenskim vplivom.

Ze nežno dete v zibki ima rado, Bonattičvo hvalnoznanocokolado.

Iz Ljubljane.

Tečajni izpit na III. drž. realni gimnaziji v Ljubljani. Ta teden se je zaključil nižji in višji tečajni izpit na III. drž. realni gimnaziji v Ljubljani. K nižjemu tečajnemu izpitu je bilo pripuščeno 26 četrtošolcev. Izpiti jih je napravilo 22; štiriše bodo delali čez dva meseca

ponavljalni izpit iz enega predmeta. Izpraševalni komisiji je predsedoval ravnatelj dr. Korun. K višjemu tečajnemu izpitu so bili pripuščeni vsi učenci (učenke) osmega razreda in on privatist. Izpraševalni komisiji je predsedoval odposlanec prosvetnega ministrstva vseuč. prof. dr. Masić. Uspeh je bil zelo ugoden. Izpit je napravilo vseh 15 kandidatov (kandidatk): Avanzini Henrik, Bamberg Otmar, Breščak Mary (oproščena usnega izpita), Buberl Herbert, Cimerman Nada, Divjak Štefica, Dular Alice, Frihan Mia, Gračnar Marija, Kleinschrodt Ivan, Medica Diva, Persche Friderik, Poznik Lidija, Vogelink Silva in Privatist Pongratz Rudolf.

Na I. in II. deški meščanski šoli v Ljubljani bo vpisovanje v I. razred v soboto, 27. junija ob 10. do 12. in od 15.—18. V smislu odloka g. ministra prosvete O. N. br. 13.317 z dne 17. marca 1925 se bodo sprejemali v prvi razred tudi učenci, ki so uspešno dovršili četrti razred osnovne šole. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov in naj prinesejo s seboj zadnje šolske spričevalo.

Vpisovanje gojenk, ki žele vstopiti v I. razred mestne ženske realne gimnazije, od nosno na novo vstopiti v višji razred, se vrši v četrtek, 25. t. m. ob 15. S seboj je prinesiti krstni list in zadnje izpričevalo. Sprejemni izpit se vrši v petek, 26. t. m. ob osmih jutraj. Ističasno vabi ravnateljstvo na razstavo ročnih del in risb gojenk zavoda. Razstava je odprta od sobote 20. t. m. do ponedeljka 21. t. m. vsaki dan od 9.—18. ure.

Vpisovanje v I. letnik državnega meškega učiteljskega v Ljubljani za šolsko leto 1925-26 bo dne 30. junija ob 8.—10. ure. Vpisati se morejo le učenci, ki so napravili nižji tečaj in izpit na »redni ali končni izpit na meščanski šoli. Prinesejo naj s seboj izpričevalo in krstni list. (Kakor poročamo na drugem mestu, se za letos izjemoma sprejemajo tudi gojenci, ki so dovršili le trirazredno meščansko šolo. Op. ur.)

Proslava 50 letnice na II. mestni osnovni šoli v Ljubljani. Opozorjamo ponovno na naše slavlje v dne 20. in 21. t. m. Obenem vabimo še posebej k tej slavnosti vse učiteljstvo, ki je svoj čas službovalo na našem zavodu. V slučaju slabega vremena odpade v soboto zvečer bakljada, nedeljska popoldanska slavnost se pa vrši v slučaju dežja v šolskih prostorih na Čoljzovi cesti.

Trakovanje mestnih ulic. Sedaj popravljajo hodnike na Sv. Petra cesti in sicer od Hauptmannove hiše mimo gostilne g. Bončarja in trgovine in gostilne g. Mencingerja pa tja do ovinka v Kravju dolino ob hiši, kjer se nahaja gostilna g. Ane Pua. S tem popravilom je ustrezno opravičenim željam številnih pasantov Šentpeterske ceste, zlasti onim, ki morajo hoditi zvečer v oddaljene kraje, n. pr. v Zeleno jamo ali pa celo v Tomačevo. Prav hvaležni pa bi bili mnogi ljubljanačani mestnemu gospodarskemu uradu, če bi dal že enkrat pospraviti tisto kamenje na Sv. Petra nasipu, ki dela danes ljudem samo napoto. Kamenje je nasuto skoro do sredi nasipa, pa nihče ne ve zakaj. Od nasipu rasto lepa in močna kostanjeva drevesa, ljudje pa ne morejo v senco, deloma ne zaradi kamenitih skladov, deloma pa ne zato, ker ni ob celem nabrežju nobene ograje in nobene klopi. Vse to pa bi se dalo narediti za razmeroma mal denar, ki ga mora občina imeti, že zato, ker ji letos ni bilo treba plačevati drage odvoznine za sneg. Mestni gospodarski urad bi si pridobil velike zasluge tudi za ta zapuščen del mesta, če bi tudi Sv. Petra nasip in pa eventualno še Poljanski nasip uredil tako, da bi ljudje videli ob bregovih ljubljanske nekaj manj kopriv in trpotca, zato pa več klopi, kar gotovo ne bi veljalo težkih milijonov. Za skladišče raznega kamenja pred hišo g. Rohrmana pa bi se našel gotovo še kje kakšen prostor bolj zunaj mesta. Kamor taka skladišča spadajo. Sv. Petra nasip bi se sploh dal preurediti z jako malimi stroški v prav čedno promenado, če bi ga očistili po potrebi, nasipali in povaljali in sploh uredili tako, kakor mora biti urejena ulica sredi mesta, ki ima vse pogoje za lepo in prijetno šetališče.

Zgradba poslojpa okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Znana zgradba okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti kar ne more naprej. Prvotni načrt zgradbe so nam gospodje v Zagrebu milostno »poništali« in so še bolj »milostno« dovolili, da smemo za svoj slovenski denar postaviti v sredi mesta namesto reprezentativne palače skromno barako boljše vrste, ki je zidana tako, da bo morala po hodniških goret cel dan luč, da se ne bodo ljudje, ki bodo imeli tam opravka, trkali kot ovni. Kakor znano, je bilo prvotno določeno, da zgradita na Miklošičevi cesti pokojniški zavod in okrožna bolnišnica blagajna skupno reprezentativno palačo, ki bi bila okras celi Ljubljani in ki bi tudi ustrezala vsem zahtevam modernega bolništva. Ta načrt je padel iz znanih vzrokov v vodo, ker je »zagrebška« gospoda iz Ljubljane iz znano-neznanih vzrokov rekla, da za Ljubljano take palače ni treba, »pošto« treba novac neka banka. Toda končno so le začeli zidati na razvalinah prvotnih temeljev neko barako boljše vrste, ampak še to barako zidajo prilično tako kot babilonski stolp, ki ni hotel biti nikdar gotov. Tako zidajo mogoče ljudje, ki nič nimajo, ne pa zavod, ki ima denarja dovolj. Mi ne očitamo na zgradbi zaposlenim tvrdkam nič, ker te denarja za izplačilo de-

lavcev ob sobotah tudi ne krajejo, opravičeni pa so očitki na zagreško centralo, zakaj ne skrbi za dovršitev dela v Ljubljani kakor bi bilo reba, ker ima zagreška centrala slovenskega delavca in podjetniškega denarja dovolj, da bi bila tisti slavnoznani kurnik ob Miklošičevi cesti lahko že zdavnaj dovršila. Med tem pa, ko na Miklošičevi cesti trije ali štiri zidarji vsak v svojem kotu nekaj mečkajo, ker ni materiala in ne denarja za material, so zgradili veliko stavbo »Ljubljanski dvor«, ki so jo začeli zidati mnogo pozneje. Dokler pa ni dozidana lastna stavba za okrožni zavarovalni in bolniški urad, je treba plačevati za razne najete prostore ogromne najemnine, katerih kapitalizacija bi omogočila že tudi zgradbo prav lepe hiše. Tako gazdari gotova gospoda z našim denarjem, namreč gospoda, ki sploh ne ve, kaj je denar. Bo pa prišel čas, ko se bomo mi zavarovanci, ki smo pravi gospodje vsega, tudi pobrigali za gospodarstvo z našim denarjem. Takrat pa se gospoda, ki danes v Zagrebu pri bolniški zavarovalnici oblačni in vedri, ne bo posebno smejala. Danes smo pod kapom mi, ki plačujemo, potem pa bodo pod kapom oni, ki danes naš denar razmetavajo.

V pokoj je stopil z danšnjim dnevom 1. tajnik Trgovske in obrtne zbornice dr. Murnik. Cirkus Kludsky. Včeraj je povabilo vodstvo vsa šolska vodstva k družinski in šolski predstavi, ki jo priredi v pondeljek ob 4 popoldne z nespremenjenim programom pri znanih cenah. Otroci plačajo brez izjeme za sedež po 10 Din in velja to za vse šole. V pondeljek zvečer pa se vrši poslovilna predstava, v torek se odpelje cirkus v Zagreb.

Promenadni koncert godbe Dravske div. »Zvezdi« v soboto 20. t. m. ob 17.30. Spored: 1. Čížek: Iz srpske šume i utrine. 2. Strauss: Princ Metuzaleu, ouverture. 3. Cibulka: Serenada. 4. a) Jaki: V kresni noči. b) Gillet: Lojn du bal. 5. Gervais: Jugoslovanske pesmi.

Popravljanje streh. V zadnjem času je dobila policija več ovadb radi nepravilnega ravnanja pri popravljanju streh. Pripetili so se slučaj, da so padali kosci opeke na cesto in je bil eden pasantov precej poškodovan, več pa nevarno ogroženih. V interesu vseh se opozarjajo merodajne osebe, da se držijo tozadevnih varnostnih predpisov.

Dalmatinske palme. Včeraj so pripeljali na naš trg precej veliko izbiro eno- in dvoletnih lepih dalmatinskih palm. Cena jim je od 100 do 250 Din. Prodajajo tudi seme, ki obrodi tudi v našem kraju in sicer eno seme za dva dinarja. Po zatrdilu prodajalcev je naš kraj za te palme ugoden, samo pozimi je treba premestiti palme iz odprtih vrtov v zaprte hodnike ali v ne preveč kurjene sobe.

Pogrešana. Že pred dobrim tednom je odšla od doma skoro sedemdesetletna starica Tezija Molitore, ki je stanovala v starem vojaškem skladišču v Vodmatu. Žena je bila v zadnjem času zelo potrta in zamišljena in sumijo, da je izvršila samomor v duševni zmedenosti.

Nepreviden kolesar je podrl na Dunajski cesti vdovo Josipino Arko. Žena je padla in razbila več posode in se je tudi precej poškodovala. Odkodnino za razbito blago v znesku 650 Din je odklonila in je tudi odklonila, da bi jo peljali z zdravniku.

»Bolhe so ga objedle...« Neka mati je svoja otroka tako pretepla, da je ves začečen in lisast po životu. Cela zadeva je bila ovadena policiji, kjer se je neusmiljena mati zagovarjala, da so otroka »objedle bolhe«.

Ugoden nakup češkega in angl. sukna, kamgarna, ševjota, listra, platna ter raznih podlog za moške obleke in damske kostume iz prvovrstnih čeških in angl. tovarj je mogoč edino le v špec. razpošiljalnici JOSIP IVANČIČ, Ljubljana, Miklošičeva c. 4 (naspr. frančiškanske cerkve). Vseled dviga dinarja na vse blago 10% popust. — Ne zamudite prilike! Prepričajte se! Dobavljajo tudi na obroke po originalnih prodajnih cenah! 3979

Iz štajerske.

SBS ARJI TAKO, A SDS ARKE DRUGAČE.

Maribor, 19. maja.

Dvoživke so naši SDSarji. V Belgradu se dr. Pivko raduje, če le more glasovati za kak reakcionarni in nazadnjaški zakon, ki je naperjen proti Sloveniji, a tu v ozadju zabavljajo Zerjavovci proti marsikateremu koraku sedanjega režima. Res, SDSarji so enake narave kakor stvarce, koje nazivamo dvoživke.

Dr. Pivko in dr. Zerjav sta dotedaj glasovala še za vse predloge finančnega ministra, po katerih smo bili oblagodarjeni z novimi davki. Tudi za zvišanje starih sta glasovala. Dr. Pivko se ni obotavljal dne 13. junija glasovati proti predlogu za znižanje dohodnine in taks. A dr. Pivkovi očji somišljeniki tu doma prirejajo protestne shode proti davčnim bremenom. Ali ni to ironija?

Sedanja vlada hoče razširiti srbski zakon, ki omejuje žensko dedno pravo, tudi na Slovenijo. V ministrstvu v Belgradu, kakor sem čital v belgrajskih listih, res pripravljajo tak načrt, da bi se našemu žensktvu vzela pravica podedovanja imovine. Kdo pripravlja to spremembo? Vlada, v kateri sedita tudi dr. Zerjav in Pribičević in za katero glasuje dr. Pivko. Tu pri nas pa velike dame, kakor gospa Lipoldova, Ašičeva in druge pripravljajo neke pa-

pirnate proteste proti nameravani krivici Slepomišljenje! Cel svet se mora takemu delovanju ženskega društva smejati. Primite raje dr. Zerjava in dr. Pivka za ušesa in jima naročite, naj v Belgradu ne glasujeta in delujeta proti interesom Slovenije!

Za župana v občini Sladki Vrh pri Omurku je bil izvoljen naš somišljenik g. Marijan Zöhrer.

Kako demokrataro časopisje slepi svoje brave. Radi občinskih volitev v občinah Velka ter Slatinski dol v mariborskem okraju, so zagnali listi samostalno-demokratske stranke strašanski vrišč, češ: v teh občinah je zmagala naprednja struja, a »klerikalci« so poraženi. Vse je do piščice zlagano. Na Velki so odločili samo lokalni spori. Na listi, ki je bila postavljena poleg oficijelne SLS, je večina pristašev SLS. V občini Slatinski dol pa sploh nobenega pristaša samostalne demokratske stranke ni. Tudi ni bila postavljena nobena politična lista, ampak 3 lokalne, med temi ena izrazito nemška. In zanimivo je, da si to nemško listo lastita »Jutro« in »Tabor« kot svojo. Silno neprijetno ste se zmotili gg. demokrati! Ubogi čitatelji »naprednih« listov!

Trije požari. Dne 8. t. m. zvečer je začelo goriti pri »Mikužu« v Bevčah v Šmartnem pri Saleku. Zgorel je marof in veliko krme in vse gospodarsko orodje ter stroji. Rešili so živino. Sumi se, da je zažgala hudobna roka. Škoda znaša nad 100.000 dinarjev in je večina krita z zavarovalnico. — Kmalu po polnoči 9. junija pa je začel goriti kurnik na posestvu grofice Herbersteinove. Zgorelo je tudi okoli 480 piščancev. Prizadevanju velenjske požarne brambe se je zahvaliti, da se požar tu in v Bevčah ni razširil na sosednja poslopja. Kako je nastal požar se ne ve, najbrže je bilo zažgano. Škoda znaša okoli 40.000 dinarjev in je deloma krita z zavarovalnico. — Ob 2 zjutraj dne 18. t. m. pa je med strašno nevihto udarila strela v gospodarsko poslopje Gradišnika v šentjanški župniji in mu ga upepeli. Zavarovan je bil le za par tisoč kron.

Na državni deški meščanski šoli je vpisovanje v I. razred v nedeljo, dne 23. in v pondeljek, dne 29. junija t. l., vselej od 8 do 12. Učenci se morajo izkazati z zadnjim šolskim izpričevalom, krstnim listom in izpričevalom o cepljenju.

Velika slavnost na Klopnem vrhu, tri ure od Fale, se vrši na Vidovdan 28. junija in naslednji dan. Ljubitelji turisticke in narave — naj ne manjka nikdo izmed Vas!

IZ MARIBORA.

Šolske sestre prirede od 20. do 25. junija razstavo ženski hročni del, ki so jih izdelale v preteklem šolskem letu učenke vadnice, meščanske šole in učiteljice, obenem pa tudi nekateri izdelki članic rdečega križa.

Dobrodolna predstava. Dne 22. junija se vpizori na tuk. gledališču »Snežgulčica« v prid revnim otrokom. Prosimo občinstvo, naj namen upošteva in predstavo »nadobičajno« poseti.

Umrli je dne 17. t. m. Ottilija Podobnik, soproga nadučitelja Franca Podobnika. Pokopali so jo v petek ob 18 na pokopališču v Pobrežju.

K našem dopisu glede poskušnega samomora v Vildeneinerjevi ulici zaradi stanovanjskih neprilik se gospodarica opravičuje, da je vdova Grandolšek imela le — histeričen napad...

Krvava drama v Vidanovcih.

Pred mariborsko poroto se zagovarja Katarina Dajčarjeva, roj. 3. XI. 1872 v Vogričevcih, pristojna v Branislavce, r. k., vdova, posestnikova žena v Vidanovcih — že kaznovana. — Obtožba jo dolži, da je v noči od 5. na 6. decembra 1924 v Vidanovcih svojega moža Ludvika trikrat udarila s sekuro po glavi, tako da je dne 6. decembra 1924 nastopila smrt.

Dogodek se je vršil sledeče. Dne 6. dec. 24. okrog 3 je prišla obtoženka trkat na okno k sosedu Bratušu v Vidanovcih. Ko ji je ta odprl vrata, je vstopila vsa razburjena ter rekla: »Nocoj je bilo doma konec vojske.« Na vprašanje, kaj hoče s tem reči, je dejala: »Nocoj sem ga udarila s floserko.« Na vprašanje, ali »bode proč«, je dejala, da bo, ker ga je trikrat udarila. Medtem je že vstopila še nezakonska hči obtoženke, Kristina Klemenčič z otrokom in njenim ljubčkom Alojzijem Zinkom in dejala, da bo proč, da se mu možgani vidijo. Ob pol 8 so šli vsi trije proti svojemu domu nazaj. Obtoženka in hči pa nista šle v hišo, ampak v hlev, odtod pa k posestniku Obranu v Zg. Kamenškoku, kjer je rekla: »Hodi, našega vraga bomo nekam vrgli.« Ko so šli domov, je Ludvig Dajčar ležal v sobi pri vratih s krvjo oblit — mati in hči pa sta se na glas smejali »Kar je vrage iskal, to je pa dobil.« Obtoženka moža ni pustila spraviti niti v postelj, češ, da je zanj še klop predobra. Ni pustila niti iti po zdravnika, niti po duhovnika in Ludvig je popoldne še isti dan umrl, ne da bi prišel k zavesti.

Pri obdukciji se je ugotovilo, da mu je nečloveška žena zadala eno 10 cm dolgo in 8 cm široko rano nad desnim očesom, dve rani pa pod levim očesom.

Dajčar je bila poročena s pokojnim 18 let. On kozarec — ona dolg jezik — potem pa še nezakonska hči, ki je svoje fante rada menjavala, želela pa je dobiti Dajčarjevo posestvo in ni čudno, da so pri tej družini vladali večni

prepiri. Tako tudi to usodepolno noč, ko so bili vsi zbrani v sobi. Mož je obdolženko začel zmerjati in ji vrgel lončeno ročko v prsa, da se je razbila, pa so se kmalu pomirili. Obtoženka pripoveduje, da so potem še precej pili, pa šli spat, ob dveh ponoči pa da je njen mož hotel z nožem napasti Zinkota, ki je dremal v sobi. Ko sta se ruvala po tleh, je šla obtoženka v vežo po floserko, vdarila moža, da ga je omamila, nato pa še dvakrat s sekuro po glavi, nakar so vsi trije zbežali iz hiše. Da je ta zagovor malo verjeten, kaže njeno poznejše ravnanje in dejstvo, da je obtoženka že pred leti nagovarjala Antona Domanjko in Feliksa Majcena na umor njenega moža —. Slučaj je sedaj že drugič pred poroto!

Obtoženka se zagovarja, da je pokojni mož planil nad fanta njene nezakonske hčere Kristine in šele po ruvanju, ko je drugič vstajal in se pripravljal za napad, je udarila moža s floserko, nato pa dvakrat s sekuro. Delala je torej v silobranu. Vsa zmešana je zbežala k posestniku Bratuši. Zanima, da bi dejala kaj drugega kot to, da ga je trikrat udarila. Tudi se ni smejala, ko je Obrani prišel k njim. Mož je sama umila in ga dala na klop, po zdravniku ni branila iti. Tudi ni preklinjala in nagovarjala l. 1915 Majcena in Domanjka, naj moža ubijeta.

Priča Živko Alojzij izpove, da je pokojni, ko je prišel on tja, razgrajal. Njegovi zaročenki Kristini je vrgel v prsa vrč, da se je razbil. Nato so se pomirili in pili. Kmalu pa je pokojni planil pokoncu in hotel njega vreči ven. Nekaj časa sta se ruvala, med tem je obtoženka zavpila: »Nož ima, Lojze, dregniti te bo.« Ko je pokojni prvič vstajal, ga je obtoženka udarila s floserko po glavi. On je nato odšel ven. Obtoženka je tudi sama pridrvela ven in dejala, da ne gre več noter, ker se boji moža. — Orožnik Pintar Josip opisuje prve dogodke in prva zaskrbljenja. Priča Bratuša Majcena potrdi, da je obtoženka rekla pri njem: »Zdaj je vojske konec,« hči Kristina pa: »Ne bo nič, možgani se vidijo.« — »Gospod,« je dejal priča, »razmere so bile žalostne. Jeseni l. 1924 je obtoženka pribežala k nam, mož pa s sekuro za njo.« Isto potrdi žena Marija Bratuša. Jože Obrani potrdi, da je prišla obtoženka k njemu in dejala: »Pojdi k nam, bomo tega vraga kam zavlekli.« Ko je priča prišel tja, sta se obtoženka in njena hčer v hlevu smejali. Obtoženka ni pustila iti niti po zdravnika niti po duhovnika, ampak je to priča sam storil. Priča Ana Obrani potrdi, da je obtoženka l. 1915. naročila Domanjku, naj moža stran spravi; da ga je zato napila z žganjem in vrgla nekaj denarja pod noge. Hči Kristina je tako živela, kakor so ji stariši dajali zgled. Priči Majcen in Domanjko potrdita, da jima je obtoženka l. 1915. res prigovarjala, naj ubijeta moža. Splošno so tudi druge priče pritrdile, da je bilo življenje obeh zakoncev pravi pekel. Kazenski list pokojnega moža kaže 17 predkazni. Tepel je vse vprek: njo, stariše, brata; goljufal, kradel in že kot 17letni fant je bil obsojen radi § 129 a k. z. Brat obtoženke je bil v preiskavi radi umora. Med obema zakoncema se je vršila že tožba na ločitev zakona.

Porotnikom so bila stavljeni tri vprašanja: 1. na umor, 2. na uboj, 3. na prekoračenje silobrana. Porotniki so potrdili drugo vprašanje, nakar je bila obtoženka obsojena radi uboja na 8 let težke ječe. Razpravi je predsedoval nadsvetnik Posega, votanta sta bila svetnik Lenart in sodnik Kramer, obtožbo je zastopal dr. Hojnisk, zagovarjal je dr. Macarol. Dvorana je bila nabito polna.

IZ CELJA.

Celjsko okrožje Orla ustanovi v nedeljo, dne 21. t. m. v Šmartnem v Rožni dolini nov osek svojega okrožja. Gibanje in delovanje celjskega okrožja je zelo hvalevredno, ker hoče preplesti celotno okolico Celja s svojo organizacijo in potem dvigniti moralno zavest naše mladine.

Nabori v mestu Celju so se vršili spet v znamenju alkohola. Cele dneve so bile videti po mestnih ulicah posamezne kričeče gruče pijanih fantov, ki so v takem stanju kazali svoje navdušenje. Bilo bi že res enkrat čas, da bi ta razvada, ki neizmerno škoduje našim ljudem, prenehala.

Društvo »Celjski dom« je svojemu restavratemu in najemniku Martinoviču odpovedalo najemno pogodbo tako, da bo moral Martinovič oditi iz Celja. To prepoved je baje povzročila ga. soproga imenovanega restavraterja, ki da se je o Slovencih in v prisotnosti znanega advokata dr. Riebla izrazila v zaničevalnem tonu ob priliki prevzema poslopja pa zastopnikih društva »Celjski dom«.

Zadeva disciplinarne preiskave našega mestnega oskrbnika baje še vedno ni zaključena. Bilo bi zelo priporočljivo, ako bi se ta preiskava pospešila in bi se na ta način moglo dognati, koliko resnice je na očitajih. Pripomnimo še, da je g. Maru takoj po uvedbi disciplinarne preiskave proti njemu položil najprej ostavko na svoje mesto, a se je kmalu na to premislil in svojo ostavko prekilal.

Iz ostale Jugoslavije.

Smrtna kosa. V Zagrebu je umrla ga. Natalija Skaberne, roj. Stepski-Doliwa, soproga generalnega ravnatelja Slavonske banke dr. Franca Skaberneta.

Ribiška šola v Dalmaciji. Na prožno dalmatinskih gospodarskih krogov ustanovi država posebno šolo na ribarstvo, šolo zgradi najbrž v Cirkvenici.

Odprava češkoslovaškega konzulata v Splitu. Češkoslovaški konzulat v Splitu se ukine; njegove posle prevzame češkoslovaška konzulata v Zagrebu in Sarajevu.

Protialkoholni kongres srednješolskega dijaštva se vrši dne 3., 4. in 5. julija v Novem Sadu.

Globa zaradi napačne davčne napovedi. Novosadski trdki Evgen Klein (galanterija) in Letić i Mišić (predilnica) sta bili zaradi napačne davčne napovedi kaznovani s 370.000 dinarji odnosno 123.000 Din globe.

Iz Primorske.

Zaradi nagelnov cela vas v ječi! Na Goriškem se je zopet pripetil dogodek, ki kaže, da je Italija še zelo daleč od rednih zakonitih razmer. Minolo nedeljo je bil v Vrtojbi občajni fantovski ples. Zraven je prišel tudi neki mlečozobi miličnik iz Mirna, Slovenec po rodu. Ta je začel fantom iz gumbic trgati rdeče nagelne, češ da je to protidrjavni znak. Fantje so vročekrvnega poba oklofutali, navzoči orožniki so jih pozvali na red in mir je bil upostavljen, zabava se je nadaljevala. Pri tem pa ni ostalo. Oklofutani izvajalec je hitel v Gorico in tam naznanil oblastvom in fašistom, da je država v Vrtojbi v nevarnosti. Okolu 1. ure ponoči so prišli v Vrtojbo orožniki in fašisti in začeli divji lov za »zločinci«. Nekaj fantov so dobili še na večerji v gostilni; druge so dvignili iz postelj. Odgnali so pa tudi oženjene može in celo take, ki na plesu sploh niso bili navzoči. Vsa vas je bila na nogah, ženske in otroci so jokale in trepetale. Vseh moških so odgnali v Gorico 18 ter je večina še danes zaprtih. Zgodilo se pa ni ničesar kaznjivega in še manj kaj državi sovražnega. Oblasti so nastopile proti čeli slovenski vasi zgolj na ovadbo nezrelega mladiča. »Goriška straža«, ki razpravlja o dogodku v svojem uvodniku, pravi, da Slovenci pač niso tako malo resni, da bi hoteli delati politiko z nagelni. Nagelne nosijo slovenski fantje od nekod. Taki »junaški« pohodi so smešni, pa tudi škodljivi, ker brez potrebe dražijo in razburjajo ljudstvo.

Ljudska šola v Juljski Krajini. Dober poznavatelj šolskih razmer na Primorskem piše v »Goriški straži« o tem predmetu med drugim: »Večja nesreča ni mogla zadeti Juljske Krajine, kakor je nova šolska postava. Ljudska šola v tej naši deželi je v prežalostnem stanju, ki bi ga ne smela trpeti nobena država na svetu. Lahko rečemo, da se otroci sedaj ne nauče niti eno desetino tega, kar so se naučili prej. Žalostno je to stanje zlasti v goriškem mestu. Skoraj vsi slovenski otroci imajo nezadostne rede že v prvem razredu ljudske šole. In kako ne? Učitelji ne znajo povečini niti besedice slovenski. Kako naj jih otroci razumejo? — Mrvico so nam pustili z dodatnimi urami za slovenščino. A Bog je visoko in Rim je daleko, zato si mali oblastniki sami delajo predpise. V tržiškem šolskem okraju n. pr. v Devinu in Doberdolu nimajo niti dodatnih ur za materni jezik. Marsikje drugod je isto, čeprav so se stariši poslužili pravice, ki jim jo še daje postava.«

Občinske volitve. Minolo nedeljo so se vršile občinske volitve v Sv. Križu pri Ajdovščini. Volitev se je udeležilo tri petine vseh volivcev ter je na čeli črti zmagala lista Kmetsko-delavske zveze z bivšim županom Črničevcem na čelu. — Isti dan so se vršile občinske volitve v Cerknem, kjer je istotako na čeli črti zmagala slovenska lista.

Po svetu.

Štrajk v paških solarnah. Splitska »Nova Doba« prinaša daljši dopis o štrajku v solarnah na Pagu. Štrajk se je začel dne 12. t. m. ker monopolska uprava na ponovno prošnjo delavcev ni hotela zvišati plač. Delavci so zaslužili na dan največ 30 Din. Od tega so pa morali plačevati prispevke okrožni blaginji za zavarovanje delavcev. Delo v solarnah je naporno in nevarno, draginja živil velika. Prosilili so, da se jim zviša plača na 50 Din dnevno. Monopolska uprava je to odbila, nakar je 200 delavcev pustilo delo. Monopolska uprava, ki pri delavskih plačah tako škrtari na drugi strani z zanikarnim gospodarstvom zapravljala velike vsote. Nedavno je dež ponoči uničil 50 vagonov soli v vrednosti 1 in pol milijona dinarjev; sol je bila ostala čez noč pod milim nebom, ker ni bilo dovolj delavcev, da bi jo bili spravili pod streho. Tekom zadnjih dveh let se je podobna škoda opetovano pripetila ter je bilo uničene na stotine vagonov soli. Z izgubljenim denarjem bi se bili lahko najeli novi delavci, zvišale delavske plače in solarne razširile. Sedaj je 200 delavcev brez zaslužka, a država ima istotako škodo. Ali ni sramota, da se državno podjetje puli z bednim delavstvom za nekaj dinarjev?

Proti gobavosti. Profesor Kamper v Hamburgu je po dolgoletnih poskusih dobil sredstvo proti gobavosti. Imenuje ga Pytopin. Normalne slučaje ozdravi v šestih do osmih tednih, brez posledic.

Prva izdaja Divine Comedie je bila na dražbi knjižnih redkosti v Milanu prodana za 300.000 lire. Ostane v Italiji.

Ukradena slika. Iz duhovnega oskrbovališča Cerati v Piacenzi je bila ukradena dragocena Guercinova slika: Spokorna Magdalena; 70 cm visoka, 60 cm široka. Vrednost 20.000 do 30.000 lire.

Gospodarstvo.

Z ljubljanske borze. V prvih petih mesecih t. l. je znašal promet na blagovni borzi 764 in pol vagona napram 536 in pol vagona v lanskem letu (borza je lani poslovala samo 4 in pol meseca). Od letošnjega prometa odpade na les 722 vagonov. — Zaključki na efektivni borzi so dosegli v prvih petih mesecih letos vrednost 1.111.180 dinarjev, medtem ko je znašala vrednost zaključkov na efektivnem trgu v 4 in pol meseca lani samo 486.101.50 Din. — Posebno je naraslo zanimanje trgovskega sveta za borzno razsodišče. Letos je bilo vloženih 32 tožb v vrednosti 909.158.40 Din. — Borzna uprava je sklenila znižati pristojbino za posredovanje ob sklepanju poslov z vrednotami in sicer tako, da se pri državnih papirjih, javnih posojilih, založnicah, zadolžnicah, prometnih in ostalih obveznicah ne računajo pristojbine od nominalne vrednosti, kakor dosedaj, ampak od tečajne vrednosti.

Stanje posevkov v drugi polovici maja 1925. Poljedelsko ministrstvo uradno razglša: Splošno stanje posevkov v celi državi je zelo dobro (2). Splošno stanje vinogradov je zelo dobro (2). Sadovnjakov dobro (3). Pašnjakov in travnikov zelo dobro (2). Stanje ozimne je bilo v drugi polovici maja med odličnim in zelo dobrim (1-2); odlični (1) v: valjevski, moravski, niški in raški oblasti; zelo dobro (2) v ljubljanski in mariborski oblasti, potem v osješki, kački, podunavski, kosovski, skopljanski, bregalnški, bitoljski, užički, krušenski in tuzlanski oblasti; med dobro (3) in zelo dobro (2), v Sremu, Črnigori, v dubrovniški, vrbanski in bihaški oblasti; dobro (3) v primorsko-krajiški, zagrebški, splitski, sarajevski in belgrajski oblasti. Pomladni posevki se povsod ugodno razvijajo. Zdi se, da bo žetev zelo dobra (2). Poljska dela. Sejanje je zaključeno. Tobak se sedaj prvokrat okopava. V drugi polovici meseca maja je bilo vreme večinoma deževno, vetrovno in hladno. Škod na polju ni posebno. Stanje živine je povoljno.

Statistika dohodnine za leto 1924. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja, da izkazuje priredba dohodnine za davčno leto 1924 za vso Slovenijo s Prekmurjem nastopne podatke, katere v glavnem navajamo: Za leto 1924. se je predpisala dohodnina 35.636 centimov, ki imajo 92.095 družinskih članov. Obdačeni čisti dohodek znaša 2.111 milijonov 803.987 kron; faktični predpis je znašal 244.488.765 kron. Obdačeni dohodek je znašal pri 63 cenitih nad 1 milijon kron, pri 13 900.000 do 1 milijon kron, pri 26 800 do 900 tisoč kron, pri 22 700 do 800 tisoč kron, pri 42.600 do 700 tisoč kron, pri 74 500 do 600 tisoč kron, pri 125 400 do 500 tisoč kron, pri 239 300 do 400 tisoč kron, pri 648 200 do 300 tisoč kron, pri 2444 100 do 200 tisoč kron itd. Najštevilnejša je skupina cenitov z obdačenimi dohodki od 20 do 26 tisoč kron in sicer jih je 12.022.

Zopet pomanjkanje soli. Kakor se nam poroča, Monopolna uprava v Ljubljani nima soli in je vstavila vso izdajo. Na vprašanje, kdaj blago zopet pride, daje stereotipen odgovor, da se ne ve.

Nov poravnalni narok. V poravnalni zadevi Roberta Bacha, trgovca v Raču, bo nov poravnalni narok 24. junija 1925.

Likvidacija. Nabavljalna zadruga državnih nameščencev za sodni okraj Metlika, r. z. z o. z. se je razdrojila in prešla v likvidacijo.

Narodni gospodar. Glasilo Zadrugne zveze v Ljubljani. Izšla je 6. števec revije s sledečo vsebino: Glavna skupščina Zadrugne Zveze v Ljubljani. Dr. Basaj: Zakon o poljedelskem kreditu. — Dr. Basaj: Obrestna mera. — Iz poročila živinorejske zadruge, ki uspešno dela. Vprašanja in odgovori. Zadrugništvo. Gospodarstvo.

Avstrijska železna industrija in Jugoslavija. Avstrijska železna industrija se zadnje čase trudi uvoziti v Jugoslavijo kolikor mogoče veliko materiala, ker pričakuje uveljavljenje novega carinskega tarifa. Tudi avstrijska industrija železnih izdelkov forsira izvoz v Jugoslavijo, kamor prodaja dosti poljedelskega orodja; Jugoslavija je dober kupec za osi, kose, razno orodje, žage, zakovice in za razne stroje. Avstrijska železna industrija pričakuje, da bo po novem carinskem tarifu, ki štiti jugoslovansko industrijo, uvoz avstrijskih železnih izdelkov v Jugoslavijo utežkoben in stremi za tem, da doseže čim več ugodnosti pri pogajanjih za sklenitev trgovinske pogodbe.

Stanje češke tekstilne trgovine v SHS. Praški listi poročajo sledeče: Trgovina češke tekstilne industrije z Jugoslavijo je še vedno dobra, čeprav je nastopil v poslednjem času nekaj konflikt med belgrajskimi veletrgovci in češkoslovaškimi izvozniki. Jako dobra je trgovina z bombažnim blagom. Predtiskano platno se na jugoslovanskih trgih stalno uveljavlja in uspešno konkurira v zadnjem času tudi angleškemu. V volnenem blagu škoduje Čehom tuja, predvsem belgijska konkurenca. V konfekciji prevladuje še vedno češkoslovaška.

Zvišan uvoz železa v Jugoslavijo. Kakor poroča UTK, je v zadnjem času zelo narasel uvoz češkoslovaškega železa in železnih fabrikatov v Jugoslavijo. Češkoslovaški izvozniki so bili prisiljeni prilagoditi se nemški konkurenci, ki zadnje čase dela zelo intenzivno v Jugoslaviji in dobavlja na trimesečne akcepte. V tej sezoni se je pojavila tudi domača jugoslovanska konkurenca, ki se je v kvaliteti svoje produkcije znatno izpopolnila.

XII. mednarodni poljedelski kongres v Varšavi od 21. do 24. junija 1925. Mednarodna poljedelska komisija je sklenila, da se vrši XII. mednarodni poljedelski kongres v Varšavi 21. do 24. junija t. l. Referati na kongresu bodo razdeljeni v 5 odsekov: poljedelsko gospodarstvo, rastlinska produkcija, živalska produkcija, poljedelske industrije, poljedelske preizkušnje in pouk. Vsak odsek obravnava 5-7 vprašanj, tako n. pr. odsek za poljedelsko gospodarstvo: vpliv agrarne organizacije na poljedelsko politiko države, vpliv razsežnosti poljedelske eksploatacije na intenzivnost porabe kapitala in dela v poljedelstvu, vloga velike in male poljedelske posesti v odnosu do mednarodnih poljedelskih zvez, organizacija mednarodnega poljedelskega kredita, kriza poljedelstva po vojni in izboljšanje delovnih metod v poljedelstvu. Našo državo zastopajo 3 profesorji poljedelske fakultete na zagrebškem vseučilišču.

BORZA.

Dne 9. junija 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 2.15—2.18 (2.1378—2.1678), London 2.7950—2.8250 (2.7590—2.7890), Newyork 57.20—58 (56.49—57.29), Pariz 272.50—277.50 (2.7250—2.7750), Praga 1.69.60—1.7290 (1.6806—1.7045), Dunaj 8.06—8.18 (7.97—8.09), Curih 11.13—11.23 (11.04—11.14).

Curih. Belgrad 8.95 (9.05), Pešta (0.007255), Berlin (1.2260), Italija 19 (19.25), London 25.025 (25.03), Newyork 515 (515), Pariz 24.20 (24.30), Praga 15.25 (15.25), Dunaj 72.625 (72.60), Bukarešt (2.40), Solija (3.75).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.33, Kodanj 135.20, London 34.485, Milan 26.54, Newyork 709.35, Pariz 33.42, Varšava 136.15. — Valute: dolarji 706.10, angleški funt 34.43, francoski frank 33.40, lira 26.65, dinar 12.32, češkoslovaška krona 21.015.

Praga. Devize: Lira 126, Zagreb 58.6250, Pariz 159.6250, London 164.10, Newyork 33.75.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odstot. invest. posoj. 61.50—72.50, Vojna odškodnina 203 den., Celjska posoj. 200 do 205, Ljublj. kreditna 225—265, Merkantilna 100 do

105, Praštediona 800—806, Slavenska 70 den., Kred. zavod 175—185, Strojne tovarne 185 bl., Trbovlje 335—345, Veveče 100—111, Stavbna družba 265—280, 4 in pol odstot. zastavni listi 20 den., 4 in pol odstot. kom. zadolžnice 20 den.

Zagreb. Krvatska eskomptna 103—104, Hip. banka, Zagreb 56.—56.50, Jugobanka 100, Ljublj. kreditna 250, Praštediona 800, Slavenska 70, Eksploatacija 32—32.50, Guttman 355—360, Slavonija 39.50—40, Seđerana 500—525, Trbovlje 350, Veveče 100, 7 odstot. inv. posojilo 63, Voj. odškodnina 213.

Dunaj. Efektii: Alpine 286.000, Greinitz 140.000, Kranjska industrijska družba 330.000, Trboveljska družba 405.200, Hrvatska eskomptna banka 121.000, Leykam 139.000, Jugoslovanska banka 111.500, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 66.000, Slavonija 50.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Hrastove vozovne deščice, I. in II. vrsta, 43 mm, 2.65 m, 54 mm, 2.85 m, fco meja 1300 den.; bukovke parjene deske, 27 do 100 mm, od 2.50, I. in II. vrsta, fco meja 1080 den.; late, 25-50, 4 m dolž., monte, fco nakl. postaja 1 vag. zaklj. 500. — Zito in poljski pridelki: Pšenica Manitoba 3, fco Postojna trans. 440 bl.; pšenica Hardwinter, fco Postojna trans. 440 bl.; pšenica Rosafé, fco Postojna trans. 430 bl.; žizol, ribničar, orig, fco Ljubljana 260 den.; žizol, prepelčar, orig, fco Ljubljana 260 den.; ječmen, orig, srbski 60 kg, fco Ljubljana 325 bl.; koruza slavonska, par. Ljubljana 224 bl.

Veterinarski kongres v Ljubljani.

Na zborovanju v četrtek je bil izvoljen za predsednika Dušan Markovič, okrajni živozdravnik in Stari Pazovi v Sremu, za 1. podpredsednika Kosta Vrbič, ravnatelj mestne klavnice v Belgradu, za 2. podpredsednika Dragotin Pazarič, živozdravniški inšpektor in živozdravniški referent zagrebške oblasti, za odbornike: Tomo Čupič, mestni živozdravnik v Belgradu, Ciril Petrovič, dr. Kosta Kondič, Stanko Arko, nadzornik ministristva za kmetijstvo in vose, dr. Simon Zibert, ravnatelj serološkega zavoda »Kamendin« v Novem Sadu, profesor Podabsky, dekan zagrebške živozdravniške fakultete, Peter Pavičič in Anton Korošec, obmejna živozdravnika v Splitu, odnosno v Mariboru, Josip Koch in Ljudevit Petričević, okrajna živozdravnika v Karlovcu, odnosno v Zemunu, Milan Cvetkovič, podpolkovnik živozdravnik, načelnik veterinarskega oddelka v vojnem ministristvu. Za člane nadzorstvenega sveta: oblast. živinorejski referentje dr. h. e. Rajar v Mariboru, Svetislav Teržič v Belgradu in Edmund Engelman v Vukovaru.

Za državni veterinarski svet, postavljen pri ministristvu za kmetijstvo, so izvolili kot zastopnika društva dr. Rajarja, na listo članov, iz katere izbere ministristvo dva člana po lastni volji, par: Evgena Podabskyja, dr. I. Miloševića, M. Nikoliča, I. Šlapaha, V. Pavloviča, dr. Lj. Mladenoviča, A. Korošca, dr. A. Vukoviča, D. Poljajca, D. Bokuša, J. Rohra, C. Petroviča, K. Vrbiča, D. Markoviča, Pavloviča, J. Kocha, dr. J. Perendija, M. Cvitkoviča, P. Pavičiča, Vl. Miljkoviča, St. Mikšiča, dr. Fr. Omerzo in dr. J. Stojaja.

Četrtek zvečer se je vršil komerz v Kazini. 19. junija dopoldne se je nadaljeval občini zbor. Pri slučajnostih je stal je nadleževal občini predloge, ki so bili vsi sprejeti:

1. Odboru se naroča, da stori pri osrednjih oblačilih primerne korake, da izplačajo živozdravnikom potno račune, ki so že zdavnaj od pristojnih oblasti potrjeni, a jih doslej še niso likvidirali;

2. odbor posreduje, da ministrstvo za kmetijstvo okrajnim veterinarjem praviako velik paušal na razpolago za kritje pisarniških potrebščin, kakor ga imajo drugi strokovnjaki;

3. ministristvo naj poskrbi za poseben kredit, iz katerega se bodo povračali tistim zdravnikom, ki se pri pregajanju stekline okužijo in se morajo zdraviti v pasteurisnih zavodih, stroški za zdravljenje;

4. odbor naj prosi ministristvo za socialno politiko in tudi kmetijsko ministristvo, da se šim preje popravila člena 12. in 19. novega stanovanjskega zakona, ki izvzemata iz vrste stanov, ki so pod varstvom zakona, krajnje veterinarje. Veterinarjem se smejo stanovanja odpovedati, ako ga potrebuje hišni gospodar, in se mu sme stanarina zvišati.

Sprejete so bile nadalje resolucije, prodložene od predsednika Markoviča:

1. vlada se pozivlje, da čimprej predloži narodni skupščini enoten zakon o veterinarski službi za celo državo, ker se vrši sedaj ta služba po ločenih zakonih, kolikor različnih zakonodaj smo imeli na ozemlju naše države pred prevatrom. To pa ustvarja naravnost nezmozne razmere.

2. vlada se opozarja na veliko škodo, ki jo povzročajo bolezni pri živini in zato smatra zbor

za potrebno, da se ustanove posebne postaje po okrajnih glavarstvih za pobiranje kužnih bolezni, da se daje cepivo zastoj na razpolago in se cepljenje zastoj vrši in da se poplača lastnikom živali, ki se v namenu preprečevanja kužnih bolezni pobijejo, vsa škoda.

3. vlada se pozivlje, da se smotreno loti skrbi za zboljšanje pasme naše živine, ker sicer kmalu ne bomo mogli tekmoovati z njo na svetovnem trgu.

Kot kraj prihodnje letne skupščine se določijo Split.

Nato je predaval dr. Vuković o temi: Ali so nam potrebni živozdravniški pomočniki? Prišel je do zaključka, da so potrebni. V debati pa se je večina izrekla proti, pač pa da se uvedejo pomočniki za desinficiranje. — Nato je dr. Vuković predaval o temi: Zakaj se pri naši smrkavosti? Ob tej priliki je predložil sledeče resolucije:

1. Odškoduje se vsak lastnik konja, ki so mu ga uradno pobili bodisi radi odkrite smrkavosti ali radi prvih znakov te bolezni;
2. podpore se dajo tistemu, ki se mora kontumacirati;
3. sumljivi konji se maleinizirajo;
4. promet s konji naj se strogo nadzira;
5. pravtako se strogo nadzirajo hlevi po gostilnah in sploh hlevi, v katere se našene različna živina. Posamezne staje v takih hlevih naj se označijo s številkami. Vsaka taka staja se sme dnevno uporabiti samo enkrat in se mora po vsakem konju razkužiti;
6. ljudstvo se strokovno poučuje;
7. ljudstvo se vzgaja tako, da dobi več smisla za blagor celote in ne gleda samo na svoje hipne težave, ako izbruhne med živino smrkavost.

Resolucije so bile enoglasno sprejete.

Ob poročilu odbora, izvoljenega za proučitev načrta o živozdravniški zbornici, ki ga je pripravil društveni odbor, se je vršila obširno debata, tekem katere so bili stavljeni številni predlogi za spopolnitev odnosno popravilo načrta. Odbor je dobil nalogo, da oskrbi končno redakcijo in nato načrt predloži ministru za kmetijstvo.

Zaključek kongresa.

Predsednik je na to zaključil kongres zahvalivši se zlasti pripravljalnemu odboru za prirejen lep in gostoljuben sprejem. Popoldne so si ogledali gostje mesto, muzej in Združene mlekarne. Zvečer so pa poslušali opero. Danes se so odpeljali na izlet na Bled.

Obleke Jos. Rojina Ljubljana
kupite najugodnejše pri

Cerkveni vestnik.

Praznik presv. Sreca se obhaja v cerkvi sv. Jožefa jutri, 21. t. m. na slovesen način. — Najsvetejša je izpostavljena ves dan od pol 6. zj. do 8. zv. Ob 6. zj. je skupno obhajilo. Ob 8. zj. slovesna m. maša. Ob pol 8. zv. kratek govor nato procesija z Najsvetejšim in posvetitev presv. Sreca Jezusovemu. Kongregacije pri sv. Jožefu so naprosene, da se udeležijo procesije. Sveče se dobe pri cerkvenih vratih.

Orlovski vestnik.

Naraščajski izlet. V nedeljo, dne 21. t. m. se vrši naraščajski izlet šentpeterske orlovske srenje na Janče. Brate vaditelje prosimo, da so s svojim naraščajem točno ob 7. uri pred kolodvorom, da si moremo pravočasno preskrbeti vozne listke. Po prihodu na Janče sv. maša in kratka pridiga. — V slučaju, da ne bi bil naraščaj preveč utrujen, odidemo ob 1. popoldne z Janče na Smartno, kjer ima tamkajšnji naraščaj svojo telovadno akademijo. — Malim izletnikom naj se v obilnem številu pridružijo tudi starejši bratje! Bog živi! — Predsednik

Naznanila.

Izlet na Sv. Jošt pri Kranju, ki ga priredi v nedeljo 21. t. m. Šentpetersko prosvetno društvo, se vrši sveveda samo ob lepem vremenu. Ob dežju ga preložimo na nedeljo 28. t. m. — Odbor.

Opozorilo! Dne 4. julija 1925. ob 9. uri se bodo prodajale v porotni dvorani deželnega sodišča v Ljubljani razne stare puške (primerne za lovske čuvaje) in samokresi in sicer samo zdražiteljem, ki so v posesti orožnega lista.

Izlet v Lesce in okolico v zvezi z ogledom Tovarne vorig d. d. v Lescah priredi za svoje člane Trgovsko društvo Merkur v nedeljo, dne 12. julija t. l. Natančnejša objava sledi. Obvezne prijave

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Mornarji so »brez posebnih ceremonij« odprli ribi s sekiro trebuh. Kavelj se je bil zapičil v želodec, sicer popolnoma prazen; žival se je torej že dalj časa postila, in razočarani mornarji so ravno hoteli pometati ostanke v morje, ko je kapitan zapazil debelo stvar, ki je trdno tičala v črevesu.

»Ej, kaj pa je to?« je zaklical.

»To bo kos skale,« je odgovoril eden mornarjev, »žival jo je požrla, da bi se laže potapljala.«

»Kakopak!« je pripomnil tovariš, »to ni nič drugega ko kroglja, ki jo je pošast dobila v trebuh, pa je še ni mogla prebaviti.«

»Tih, vi drugi,« se je zasmel Tom Austin, kapitanov namestnik, »ali ne vidite, da je bila ta žival zakrknjen pijanec, ki ni izpil samo vina, ampak tudi steklenico?«

»Kaj?« se je začudil Glenarvan, »steklenico ima v želodcu?«

»Pravo pravcato steklenico,« je odgovoril prvi mornar. »Seveda, vidi se ji, da ne prihaja iz kleti.«

»No, Tom,« je povzel lord Edvard, »izvlecite jo, pa varno; na morju najdene steklenice hranijo v sebi notri papirje?«

»Mislite?« je vprašal Mac Nabbs, »da so tukaj dostikrat važne listine.«

»Mislim, da je to vsaj mogoče.«

»O, jaz vam gotovo ne bom ugovarjal,« je dejal major, »prav lahko, da je kaka tajnost.«

»Saj bom videli,« je rekel Glenarvan. »No, Tom?«

»Tu je,« je odgovoril namestnik in pokazal čudno stvar, ki jo je pravkar s težavo izvlekel iz kitovega želodca.

»Dobro,« je dejal Glenarvan, »očistite in umijte to grdobjo, potem pa mi jo prinesite v kajuto.«

Tom je ubogal in položil steklenico, ki so jo našli v tako čudnih okoliščinah, na štirioglati mizo, okoli katere so sedli lord Glenarvan, major Mac Nabbs, kapitan John Mangles in lady Helena (pravijo, da je ženska zmeraj nemalo radovedna).

Na morju je vsaka stvar velik dogodek. Za trenutek je zavladal molk. Vsi so vprašujoče pogledovali na krhko stvar. Ali je notri skrivnost velike nesreče ali pa samo brezpomembno poročilo, ki ga je zaupal valovom mornar brez posla?

Vendar je treba vedeti, pri čem da je človek; Glenarvan se je brez nadaljnega odklepanja lotil raziskavanja. Pri tem seveda ni pozabil na previdnost, ki v podobnih slučajih ni nikoli odveč; zdel se je kakor preiskovalni sodnik, ki raziskuje podrobnosti resnega slučaja. Vendar moramo dati Glenarvanu prav, če pomislimo, da nas večkrat na videz neznaatna stvar pripelje na pravo pot in do važnega odkritja.

Preden so preiskali notranjščino steklenice, so si jo dobro ogledali od zunaj. Vrat je imela vitek, a močan; rjasta žica se ga je še deloma ovijala, steklo je bilo zelo debelo in bi moglo vzdržati prifisk več atmosfer. Steklenica je bila iz šampanje, o tem ni bilo dvoma. S takole steklenico udari epernejski viničar ob palico in jo zlomi, ne da bi se steklu kaj poznalo. Ni čuda, da je mogla srečno kljubovati vsem neugodam dolgega popotovanja.

»Steklenica iz vinarne Chquot,« je mirno dejal major. Navzoči mu niso ugovarjali, vedoč, v čem je strokovnjak.

»Dragi major,« je odgovorila Helena, »kaj pomaga, če pa ne vemo, odkod je priromala.«

»Bomo pa izvedeli, draga Helena,« je rekel lord Edvard, »sicer pa že lahko rečemo, da prihaja odaleč. Poglejte vse te okamenine, ki se drže, vso to snov, ki je pod vplivom morske vode postala, dejal bi, rudnina. Ta črepinja se je morala že dolgo potikati po oceanu, preden se je nastanila v kitovem želodcu.«

»Ne morem drugače ko da se pridružim vašemu mnenju,« je rekel major, »in ta krhka posoda, ki jo je varoval kameniti omot, je lahko dolgo in daleč popotovala.«

»Pa odkod prihaja?« je vprašala lady Glenarvan.

»Počakajte, draga Helena, počakajte; s steklenicami mora človek imeti potrpljenje. Stavil bi, da nam bo sama odgovorila na vsa naša vprašanja.«

Tako je govoril Glenarvan in strgal trdo snov, ki je ščitila vrat; kmalu se je prikazal zamašek, ki ga je bila morska voda zelo pokvarila.

»Nerodna reč,« je zamrmral Glenarvan, »zakaj, če je tu notri papir, bo v slabem stanju.«

»Bojim se, da res,« je pripomnil major.

»Stavim,« je nadaljeval Glenarvan, »da bi se bila ta slabo zamašena steklenica v najkrajšem času potopila, ako je ne bi bil po srečnem naključju požrt kit in prinesel na Duncana.«

»Brez dvoma,« je pritrdil John Mangles, »ali vseeno bi bilo bolje, da smo jo zasačili na odprtem morju, ob določeni zemljepisni širini in dolžini. V tem slučaju bi lahko preštudirali značne in morske tokove in določili, odkod prihaja; ob danih okoliščinah, ko se kit ne meni ne za veter ne za plimo, pa ne vemo, pri čem smo.«

»Bomo videli,« je dejal Glenarvan.

Poravnajte naročnino za 'Slovenec'!

prosimo pravočasno. Prijavitelj udeležniki so obvezani ne samo na ogled, temveč za celodnevni izlet. Prijave na društveno pisarno Gradisce 17/L. (telefon št. 552). — Odbor.

Izjava. Izjavljam, da nisem v nikakoli zvezi s pisarnom, ki ga je kritik »Slovenskega Narodca« — M. Z. — dne 18. junija t. l. priobčil pod: Obločnica, zdaj že rojic z mojim podpisom. — Ivan Mrak, pesnik.

Odbor društva državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani sklicuje vse članke in nečlane nižjih državnih uslužbencev na širši sestanek, ki se bo vršil v nedeljo, dne 28. junija ob 10. uri dopoldne v drž. realki (Vegova ulica) z dnevnim redom: Poročilo predsednika Nučiča o sklepih širšega sestanka bratskih društev dne 4. junija t. l. v Zagrebu, katerega se je kot delegat udeležil v zadevi skupnega delovanja in eventualno priključitev k glavni Zvezi v Beogradu. Navzočnost članov strogo obvezna. — Odbor.

Dolenje Jezero pri Cerknici. Pod vodstvom gasilnega društva so za nedeljo dne 21. junija za vožnjo po jezeru vse predpriprave že dovršene. Ladja že čaka vpristanišču. Poleg številnih izlet-

nikov iz bližnjih in daljnih krajev je javilo tudi gasilstvo cirkiške župe svojo udeležbo. Ker se nam obeta za nedeljo krasno vreme, vabi odbor gasilnega društva vse prijatelje gasilstva in narave na Jezero, kjer se nudi vsakemu poleg neprisljane zabave spoznavanje svetovno znanega cerkiškega jezera, kjer se love ribe, streljajo race, žanje žito in kosi, v času pomanjkanja sena celo po zimni februarja meseca. Za prijetno razpoloženje skrbi vrla domžalska godba, za okrepčila pa veselilni odbor gasilnega društva. Na veselo svidenje! — Odbor.

Gledališka umetnost.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Sobota, 20. junija: BAGDADSKI BRIVEC. Red E.
Nedelja, 21. junija: Zaprti.
Ponedeljek, 22. junija: HOFFMANNOVE PRIPOVED-KE. Red F.

Turistika in sport.

Slovensko planinsko društvo naznanja, da so nadalje objavljene in oskrbovane: Češka koča, Orožnova in Malnerjeva koča na Črni Prsti ter Staničeva koča za silo. V nedeljo dne 21. junija se odpre Erjavčeva koča na Vršču. Koča na Krvavcu je sicer oskrbovana, toda še ni s posteljami opremljena. Turisti, ki nameravajo tam prenočiti, morajo odejo seboj prinesiti. Otvoritev nove poti skozi »Pekele« pri Borovnici (mimo vseh slapov) je v nedeljo 21. junija. Dne 27. junija se odpre: Koča pri Triglavskih jezerih, Vodnikova koča, Aleksandrov dom in Triglavski dom na Kredarici.

Turiste in izletnike v Bohinj opozarjamo, da prične z 20. junijem voziti avto-družba v Bohinjski Bistrici iz postaje do hotela Zlatorog. Redna avtomobilna zveza bo z vsakim vlakom po sledečih cenah: iz postaje Bohinjska Bistrica—hotel Sv. Janez Din 10; iz postaje Boh. Bistrica—hotel Sv. Duh Din 18; iz postaje Boh. Bistrica—hotel Zlatorog Din 18. Cena za skupne izlete do 20 oseb do Zlatoroga in nazaj na postajo Din 30.
Tekme za pokal LNP. — Jutri ob 17. 30. se

odigra na igrišču Ilirije predfinalna tekma za podsavezni pokal. Protivnika sta si Hermes in LASK, ki sta se v II. kolu z zmago nad Primorjem in Ilirijo kvalificirala za nadaljno kolo. Po absolviranju jutrišnje tekme preostane le še zaključna tekma med zmagovalcem iz tekme Hermes: LASK in zmagovalcem pokalnih tekem v Mariboru, ki se dožene istotako šele prihodnje dni. — Hermes in LASK se sestaneja jutri prvič v letošnji sezoni. Oba sta se pokazala v II. kolu v dobri formi, moči obeh klubov so toliko izravnane, da se vnaprej ne more računati na zmago Hermesa. Ob 16. uri se prične predtekma med Jadrantom in Slovanom, ki istotako obeta zanimiv boj.

Poizvedovanja.

Kanarika sem ujel. Kdor ag pogreša, naj se oglasi v Ciril-Metodovi ulici št. 16, I. nadst. Našla se je na poti od kemične tovarne do tovarne za klej ročna torbica z manjšo vsoto denarja, lirami in raznimi dokumenti. Lastnik naj se zgleda pri Francu Jesihu, Moste št. 32.

UNDERWOOD

pri Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ul. 6/1, Telefon šte. 950.

UNDERWOOD

Cena živini je padla!

Radi tega prodajam

meso pitanih volov, I. vrsta . . . kg Din 20.—
meso pitanih volov, II. vrsta . . . kg Din 17.—
teletino, I. vrsta . . . kg Din 23.—
teletino, II. vrsta . . . kg Din 18.—

Se vljudo priporočam

FRANC SLAMIČ, mesar, Gosposvetska c. 6.

GOSPODIČNA

praksa išče mesta v pisarni ali kot blagajničarka tu ali izven. Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 3995.

UCENCA

36 let starega, močnega, s primerno šolsko naobrazbo, išče trgovina A. JANC — Novomesto. — Ponudbe do 15. julija 1925. 3977

PRODAM takoj priprosto, dobro ohranjeno

SPALNO OPRAVO

iz trdega lesa. — Naslov v upravi lista pod šte. 3962.

Izjava.

Podpisana nisem plačnica za nikogar.

MAR. STRAVS.

AGENTURA dobro vpejlana, prevzame vseh vrst trgov. zastopstva. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor, pod: »Agentura«.

Odda se opremil, mesečna SOBA solidnemu gospodu. Naslov v upravi pod 4021.

PROSTOVOLJNA JAVNA DRAŽBA

POHIŠTVA, starin. pohištva »Biedermeier«, originalnih Karinger-slik, kuhinjske in posteljne oprave se vrši dne 23. junija 1925 ob 9 dop., Mestni trg 8, II. nadstropje.

ZVON čisto nov, glas fis, zelo dober, 680 kg, je radi pomanjkanja prostora v zvoniku NA-PRODAJ. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod številko 3994.

Bukovi pragovi, deske in hlodi

Se bodo prodajali na javni dražbi dne 22. junija ob 8. uri na Krki pri Magovcu, ob 9. uri pri Antonu Godcu v Podbukovju, ob pol 11 pri Antonu Zupanu v Znojilah ter ob 13 poleg kolo-dvora v Stični. 3975

HIŠA enonadstropna, z vrtom v Mariboru, Orožnova ulica št. 3, na prodaj pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje notar dr. Barle, Maribor, Aleksandrova ulica št. 14. 4004

KOVAŠKO ORODJE

kompletno, za tri delovne moči, ter stroj za striženje konj, napredaj. Poizve se pri L. ŽITKO, Vrhnika 56.

Portland cement

svetovno znane znamke

»TITAN« tvornice »Dalmatia« d. d. Sužurac pri Splitu

Obrnite se za ponudbe na izključno zastopstvo za Slovenijo

Gregovič & Co., Ljubljana
Selenburgova ulica šte. 7

Telefon 956

Poštni predal 167

Živinska

TEHTNICA

dobro ohranjena, se ugodno prod. — Mestna občina BREŽICE ob Savi. 4007

Avto prve ital. znamke, 32 HP, elektrika, 6 sedežev, izvrsten in popolnoma zanesljiv voz, v garantirano brezhibnem stanju, z novo gumijo in rezervo, se prod. — Ponudbe pod »Specialna marka« šte. 3834 na upravo »Slovenca«.

ŠPAGO

dreto in vse vrste vrvar-skih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago, dobite v skladišču »Konopjuta« v Ljubljani, Gosposvetska 2.

Stanovanje

iščem za oktober ali november: 2 sobi itd. — Ponudbe na upravo lista pod »Idealna stranka 1«, kjer je tudi naslov. 3740

Prisni naravni

MALINOVEC

z najboljšim sladkorjem vkuhan v steklenicah in sodčkih na drobno in veliko nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

JERMENA ZA CEPE

gože, biče (gajžle), tržaške bičevnike, različne krtače, motvoz (špago) in pasove (gurtne), dreto in perline vrvi kupite najceneje v veletrgovini

OSVALD DOBEIC,

Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

SRAJCE ZA GOSPODE

prilpote, toda trpežne . . . . . Din 50—75
najnovejše bele, piké prsa . . . . . Din 88—95
modne z 2 ovratnikoma iz najnovejših čeških
in angleških cefirjev . . . . . Din 95—125
sportne panama, bele in drap . . . . . Din 70—95
spodnje hlače: molino, platno, gradl, dolge
in kratke . . . . . Din 35—70
ve lastnega izdelka, vsled tega cene tako nizke!

Oglejte si izložbo pri

F. in J. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Obleke

najboljše najcenejše v največji izbiiri ima

J. Maček

Ljubljana

Aleksandrova 12

Kmetijske zadruge! Kmetovalci!

Priznано najboljše umetno gnojilo

SUPERFOSFAT znamke „DANICA“

po skrajni tovarniški ceni, franko vsaka postaja Slovenije ista cena! — Nakup v tovarni je vedno najugodnejši!

Priporočā se

„DANICA“ d. d. ZAGREB.

Zastopstvo: Ljubljana, Poljanski nasip 48.

BARVNI za vse pis. in račun. stroje

dobavlja

TRAKOVI FRANC BAR, Cankarjevo nabr. 5

V globoki žalosti naznanjam v svojem in v imenu sorodstva vsem prijateljem in znancem, da je moj ljubi, dobri mož, brat, svak in stric, gospod

Janko Kerin

posestnik in občinski odbornik

danes nenadoma preminul.

Pogreb predragega bo v petek 19. t. m. ob 6 popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Kostanjevica, dne 18. junija 1925.

MARIJA KERIN.

Profesor dr. AL. ZALOKAR

Tavčarjeva ulica št. 1

zopet redno ordinira.

MATIJA PERKO MIZARSKA TVORNICA

ZGOR. ŠIŠKA LJUBLJANA

CELOVŠKA C. 121 TELEFON ŠT. 372

PRIZNANO SOLIDNA IZVRŠBA VSEH DEL PO ZMERNIH CENAH

V najem se daje

kavarna „Paun“

na najbolj živahnem delu mesta v ulici Kralja Milana v bližini dvora Lokal je ugoden za tovarniško skladišče, industrijska podjetja; poleg tega so na razpolago prostori, primerni za skladišča, in dve kleti. Za podrobne informacije se je obrniti na g. Rista Obradović, trgovca, Kralja Milana ulica št. 8 — Beograd.

CANADIAN PACIFIC

za

Kanado in Zjedinjene države

NAJNOVEJŠIMI EKSPRES PAROBRODI

3 krat na teden

iz Cherbounga - Antwerpena - Hamburga - Liverpoola.

Vsa mogoča pojasnila glede potovanja prevoznih cen kakor tudi vse najtočnejše podatke za naselitev izvrstnih poljedelcev na farmah v Kanadi daje brezplačno

CANADIAN PACIFIC

LJUBLJANA, Jos. Zidar, Dunajska 31
ZAGREB, Petrinjska ulica 40

Moške klobuke

najnovejših oblik, po najnižjih cenah kupite pri tvrdki

Anica Traun, Maribor, Grajski trg 1.

WEITZEL Ingenieur Gesellschaft, Komandit. dr.

Oddelek I. CENTIVE

tehničnih naprav industrijskih podjetij in posloplj vseh vrst in za vse namene.

Oddelek II. STROKOVNA MNENJA

in interesno zastopstvo vseh vrst, za vse namene, zaupne izjave in ustanovitve.

Oddelek III. STROJI

Sodelovanjem naših oddelkov I. in II. najboljše zveze! Zato dobave vseh strojev in naprav. — Prezidave. — Načrti. — Stavbeno vodstvo.

Radebeul-Dresden (Deutschland).